

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

آزمون ۲۶ دی ماه ۱۴۰۴

یازدهم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۱۱۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱	۱۰	۲۰
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۰
۴	روان‌شناسی	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵
۶	تاریخ (۲)	۱۰	۵۱	۶۰	۲۰
۷	تاریخ (۲) - سؤال‌های مشابه امتحانی	۱۰	۶۱	۷۰	
۸	جغرافیا (۲)	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰
۹	فلسفه	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰

سؤالاتی که با نشان گر **نهایی** مشخص شده‌اند مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

پدیداورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
علی آزاد، محمد اسدی، علی حسینی‌نوه، میثم خشنودی، رضا خان‌بابایی، پیمان طیار	ریاضی و آمار (۲)
سعید جعفری، محمدعلی دولت‌خواهی، علی صیدانلو، ریحانه‌سادات طباطبایی، محمد نورانی	علوم و فنون ادبی (۲)
محمد ابوالحسنی، نازنین فاطمه حاجیلوصفازاده، یاسین ساعدی، علی معصومی‌رستمی، سیده نسرین نوربخش، زهرا هاشمی‌قربانی، محمد مهدی یعقوبی	جامعه‌شناسی (۲)
یاس فاطمه ابراهیمیان، هانا احمدزاده، محمدعرفان فرهادی، ملیکا ذاکری، منصوره مولایی	روان‌شناسی
آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، مهران سعیدنیا، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائدامینی، افشین کریمیان‌فرد	عربی، زبان قرآن (۲)
محمد ابوالحسنی، یاسین ساعدی، عاطفه طاهر، مهدی کاردان، محمد مهدی یعقوبی	تاریخ (۲)
محمد ابوالحسنی، سیدمجتبی رضازاده، یاسین ساعدی، مهدی کاردان، محمد مهدی یعقوبی	جغرافیا (۲)
نازنین فاطمه حاجیلوصفازاده، یاسین ساعدی، موسی سپاهی، محمد قاسمی	فلسفه

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی	ویراستاران مستندسازی
ریاضی و آمار (۲)	عباس مالکی	محمد بحیرایی، مجتبی خلیل‌ارجمندی سیدعلی موسوی‌فرد	سمیه اسکندری	پارسا باتقوا معصومه صنعت‌کار
علوم و فنون ادبی (۲)	اعظم نوری‌نیا	الهام محمدی، مریم پیروی	الناز معتمدی	زهرا شمسایی محسن جمشیدی
جامعه‌شناسی (۲)	نازنین فاطمه حاجیلوصفازاده	آرش مرتضایی‌فر، پارسا حیدری نگین مرسلی	سجاد حقیقی‌پور	سیدمجتبی رضازاده علی ابراهیمی‌آرانی زهرا شمسایی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، علیرضا سالمی محمدرضا شریفی	محمدصدرا پنجه‌پور	مریم عابدی محمدحسن سعیدی
عربی، زبان قرآن (۲)	آرمین ساعدپناه	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی	محمدحسین صادق‌پور زهرا شمسایی
تاریخ (۲)	محمد مهدی یعقوبی	سپهر علیپور، علیرضا سالمی امیرمحمد حسنی	سوگند بیگلری	—
جغرافیا (۲)	محمد مهدی یعقوبی	سپهر علیپور، علیرضا سالمی امیرمحمد حسنی	سوگند بیگلری	—
فلسفه	یاسین ساعدی	نازنین فاطمه حاجیلوصفازاده، علیرضا سالمی فرهاد علی‌نژاد، محمدرضا شریفی	سوگند بیگلری	علی بدری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	فرهاد علی‌نژاد
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سوگند بیگلری
مسئول دفترچه	ملیکا ذاکری
حروفچین و صفحه‌آرا	مهین علی‌محمدی‌جلالی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

تابع

توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی

صفحه ۲۲ تا ۲۳

ریاضی و آمار (۲)

۱- کدام مورد از جملات زیر نادرست است؟

نهایی

- (۱) هر تابعی که دامنه و برد آن برابرند، تابع همانی است.
 (۲) هر عضو از دامنه تابع ثابت، تنها به یک عضو در برد تابع نظیر می‌شود.
 (۳) در تابع همانی دامنه با برد آن برابر است و در تابع ثابت برد تک‌عضوی است.
 (۴) تابعی که برای بازه‌های مختلف دامنه، ضابطه‌های متفاوت داشته باشد را تابع چند ضابطه‌ای می‌نامیم.

۲- تابع $f: A \rightarrow B$ که در آن B مجموعه‌ای تک‌عضوی است را در نظر بگیرید. اگر $f(ab) = \frac{f(a)+12}{f(b)+2}$ باشد، برد تابع ثابت

نهایی

f چه عددی می‌تواند باشد؟

- (۱) ۴ یا -۳ (۲) ۴ یا ۳ (۳) -۴ یا ۳ (۴) -۳ یا -۴

۳- اگر رابطه $f(x) = \begin{cases} x^2 + 3x + a & ; x \geq 3 \\ 2x - a & ; x \leq 3 \end{cases}$ یک تابع باشد، چه تعداد از موارد زیر، صحیح است؟

الف) $a - f(a) = -12$

ب) $-f(a) + f(3) = -a$

ج) $-a^2 > f(-a)$

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

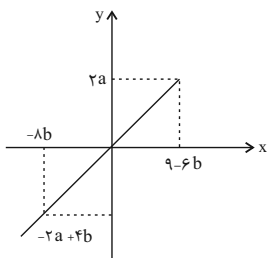
۴- اگر $f = \{(m, 2), (-1, n + 5), (4, a - b), (a + b, 8)\}$ یک تابع همانی باشد، مقدار $\frac{2ab}{mn}$ کدام است؟

نهایی

- (۱) ۲ (۲) -۲ (۳) ۳ (۴) -۳

۵- اگر نمودار مقابل مربوط به یک تابع همانی باشد، مقدار $3a - 2b$ کدام است؟

- (۱) ۸ (۲) ۹ (۳) ۳ (۴) $\frac{1}{2}$

محل انجام محاسبات

۶- اگر $f(x) = (a - b + 4)x^2 + (b - 2)x + 2c - 4$ یک تابع همانی باشد، کدام یک از گزینه‌های زیر، می‌تواند ضابطه یک تابع

ثابت را نشان می‌دهد؟

(۲) $(b - 1)f(x) - ax$

(۱) $(a + 3)f(x) + cx$

(۴) $(a + b)f(x) + cx$

(۳) $(c - 5)f(x) + bx$

۷- نقاط $(f(2k) - 2f(k), -3), (f(k) + 4, a^2 - 6a)$ روی نیمساز ناحیه اول و سوم قرار دارند. اگر f تابعی ثابت باشد،

بیشترین مقدار a کدام است؟

(۴) ۷

(۳) ۳

(۲) -۱

(۱) ۱

۸- اگر $f(x) = (m - n + 5)x^2 + (m + n)x + 2$ یک تابع ثابت باشد، برد تابع $g(x) = \begin{cases} 2mx + 5x & ; x > 2 \\ nx & ; 1 \leq x \leq 2 \\ 2n - m & ; x < 1 \end{cases}$ شامل چند

عدد صحیح خواهد بود؟

(۴) ۵

(۳) ۴

(۲) ۳

(۱) ۲

۹- اگر f تابع همانی و g تابع ثابت و $20 = \Delta f(1) + 3g(2) + f(3)$ باشد، مساحت ناحیه محصور بین نمودار f و g و محور

عرض‌ها کدام است؟

(۴) ۱۲

(۳) ۱۰

(۲) ۸

(۱) ۶

۱۰- اگر هزینه آب مصرفی یک واحد آپارتمان براساس میزان مصرف (متر مکعب $x =$ از تابع $f(x) = \begin{cases} 20000 & ; 0 \leq x < 5 \\ 10000x + 30000 & ; 5 \leq x < 10 \\ 20000x + 40000 & ; 10 \leq x < 18 \end{cases}$

بیروی کند، هزینه آب مصرفی این واحد به‌زای ۱۲ متر مکعب در یک ماه با احتساب ۲۵ درصد تخفیف چقدر می‌شود؟ (واحدها برحسب تومان است)

(۴) ۲۸۰ هزار

(۳) ۲۲۵ هزار

(۲) ۲۱۰ هزار

(۱) ۲۰۰ هزار

۱۱- در همه ابیات به جز ... ویژگی‌های فکری سبک عراقی مشهود است،

۱) می صوفی افکن کجا می‌فروشند	که در تابم از دست زهد ریایی
۲) چون قضا آید شود تنگ این جهان	چشم بسته می‌شود وقت قضا
۳) ز لاله باغ پر از شمع برفروخته بود	نمود باغ بدان شمع‌های خویش اعجاب
۴) عقل دائم طالب صورت بود	عشق آتش در همه صورت زند

۱۲- در کدام گزینه به ویژگی‌های نثر سبک عراقی به درستی اشاره نشده است؟

- ۱) از ویژگی‌های نثر این دوره، ورود لغات مختلف قبایل ترک و مغول به زبان فارسی است که در دوره تیمور سرعت رشد آن بیشتر شد.
- ۲) ادیبان در کتاب‌های مصنوع و متکلف بیشتر به ظاهرسازی و تصنع پرداختند و به استعاره‌های دور از ذهن و آوردن سجع‌های متوالی و بی‌روح پرداختند.
- ۳) در این دوره برخی نویسندگان نثر ساده را به نثر مصنوع بازنویسی می‌کردند؛ چنان که ملا حسین واعظ کاشفی کلیله و دمنه را به انشای دوره خود بازگرداند.
- ۴) تاریخ‌نویسی از اوایل دوره مغول، به سبب علاقه شدید آنان به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان شروع شد و در دوره تیموری هم ادامه یافت.

۱۳- واژه مشخص شده در کدام بیت در معنای مجازی به کار نرفته است؟

۱) جام طرب کش که صبح کام برآمد	خنده صبح از دهان جام برآمد
۲) هیچ دگرگون نشد جهان جهان	سیرت خلق جهان دگرگون شد
۳) آب رویم رفت و زیر آب چشم	روی چون آب است پرچین ای دریغ
۴) چو ماهیان دهن بی زبان به دست آور	که بی زبان چو شوی بحر را زبان باشی

۱۴- چه تعداد از ابیات زیر، آرایه «مجاز» دارند؟

الف) خسروی کار گدایی کی بود؟	این به بازوی چو مایی کی بود؟
ب) نصیحتی کنت بشنو و بهانه مگیر	هر آنچه ناصح مشفق بگویدت بپذیر
پ) شوم پیش یزدان ستایش کنم	چو ایزدپرستان نیایش کنم
ت) مثال کلک تو جاری است بر سیاه و سپید	ز شرق و غرب جهان تا به روم و هندوبار
ث) هزار قرن تو سلطان و من کمینه غلام	هزار سال تو مخدوم و بنده خدمتکار

یک (۱)	چهار (۲)	سه (۳)	دو (۴)

۱۵- در همه گزینه‌ها به جز ... مجاز به علاقه شباهت به کار رفته است.

۱) برطرف چمن سرو سهی سر نفرآزد	امروز که آن سرو خرامان من آنجاست
۲) گرفته دسته نرگس به دستش	به خوشخوابی چو نرگس‌های مستش
۳) لعل شاهد نشنیدیم بدین شیرینی	زلف معشوقه ندیدیم بدین زیبایی
۴) گر خضر در بحر، کشتی را شکست	صد درستی در شکست خضر هست

۱۶- به ترتیب تعداد کلمات و ترکیباتی که در اوزان «فعلاتن و فعولن» است، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«نماز من - متانت - نخروشد - به سامانم - پیایی - همایش - سیه چشمان - تو چه دانی - نرود - مغان گوید»

(۱) دو، چهار (۲) سه، چهار (۳) سه، دو (۴) دو، سه

۱۷- تعداد پایه‌های آوایی کدام بیت با بیت زیر متفاوت است؟

نهایی

«سپیدار مانده است بی هیچ چیزی ازیرا که بگزید او کم‌بری را»

(۱) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی ز بامی که برخاست مشکل نشیند

(۲) کسی را که باشد به دل مهر حیدر شود سرخ‌رو در دو گیتی به آور

(۳) کسی کو برادر فروشد رگش خون پاکی نجوشد

(۴) جهاننا همانا فسوسی و بازی که بر کس نیایی و با کس نسازی

۱۸- همه ابیات به جز ... با یکدیگر هم‌وزن هستند.

(۱) دیروز مستان را به ره، پر بود آن ساقی کله امروز می درمی‌دهد تا بر کند از ما قبا

(۲) عاشق مهجور نگر عالم پر شور نگر تشنهٔ مخمور نگر ای شهٔ خمار بیا

(۳) شمع جهان دوش بُد نور تو در حلقهٔ ما راست بگو شمع رُخت دوش کجا بود؟ کجا

(۴) هم نظری، هم خبری، هم قمران را قمری هم شکر اندر شکر اندر شکر اندر شکر

۱۹- وزن واژهٔ چند کلمه در برابر آن درست آمده است؟

نهایی

(پشیمانی: مفاعیلن) (بهاران: فعلاتن) (روزگارم: مفتعلن) (تشنگی‌ام: فاعلاتن)، (محبت: فعلن) (کلماتم: فعلاتن) (فسوسی:

فعولن) (دگرگون: فعولن)

(۱) شش (۲) پنج (۳) هفت (۴) هشت

۲۰- مفهوم کدام بیت در برابر آن، نادرست است؟

(۱) زمان خوشدلی دریاب و دریاب که دایم در صدف گوهر نباشد (غنیمت شمردن فرصت)

(۲) عشق و درویشی و انگشت‌نمایی و ملامت همه سهل است تحمل نکنم بار جدایی (درد جدایی، قابل تحمل نیست)

(۳) چو تو خود کنی اختر خویش را بد مدار از فلک چشم نیکاختری را (باور به قضا و قدر)

(۴) تو چو شمعی از او هراسان باش کاول، آتش ز شمع سر سوزد (برگشتن نتیجهٔ ظلم به ظالم)

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۲)

فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی
 باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب، جامعه جهانی، تحولات نظام جهانی
 صفحه ۳۵ تا ۷۲

۲۱- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- یکی از ویژگی‌های هنر مدرن چیست؟

- بر اساس آیات قرآن، انسان در چه صورت به کرامت و خلافت دست می‌یابد؟

(۱) تمرکز بر بعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی - به ابعاد دنیوی و این جهانی خود محدود نشود و هر چه می‌تواند به خداوند نزدیک‌تر شود.

(۲) ترسیم چهره‌های مقدس در هاله‌ای از قداست - در راستای دستیابی به سعادت اخروی، نعمت‌ها و لذت‌های دنیایی را نفی کند و آن‌ها را نادیده بگیرد.

(۳) تمرکز بر بعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی - در راستای دستیابی به سعادت اخروی، نعمت‌ها و لذت‌های دنیایی را نفی کند و آنها را نادیده بگیرد.

(۴) ترسیم چهره‌های مقدس در هاله‌ای از قداست - به ابعاد دنیوی و این جهانی خود محدود نشود و هر چه می‌تواند به خداوند نزدیک‌تر شود.

۲۲- درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دنیوی شده است.

ب) انسان مدرن خواسته‌های دنیوی و این جهانی خود را بدون آنکه نیازی به توجیه الهی داشته باشد به رسمیت می‌شناسد.

ج) از پایان قرن هجدهم میلادی با افول عقل‌گرایی، فرهنگ غرب دچار بحران معرفت‌شناختی شد و سپس روشنگری بیشتر شکل حس‌گرایانه پیدا کرد.

د) در رویکرد سکولار به جهان، تنها برخی از ظرفیت‌های انسان، متوجه آرمان‌ها و اهداف دنیوی می‌شود.

(۱) درست - درست - نادرست - نادرست (۲) درست - نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - درست - نادرست - درست (۴) نادرست - درست - نادرست - نادرست

۲۳- موارد کدام گزینه، جاهای خالی جدول زیر را به ترتیب کامل می‌کند؟

عقاید و ارزش‌های بنیادین	فرهنگ معاصر غرب	فرهنگ توحیدی
هستی‌شناسی	الف)	معنوی و دینی (آبادی دنیا نیز در خدمت اهداف معنوی قرار می‌گیرد.)
معرفت‌شناسی	ب)	.....
انسان‌شناسی	ج)	انسان حول محور خدا است و خلیفه او در زمین است.

(۱) اومانیسم - روشنگری عام - سکولاریسم (۲) سکولاریسم - روشنگری عام - اومانیسم

(۳) اومانیسم - روشنگری خاص - سکولاریسم (۴) سکولاریسم - روشنگری خاص - اومانیسم

۲۴- کدام گزینه در مورد «حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی» درست است؟

نهایی

- ۱) حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی (پروتستان‌تیسیم) در جهت اصلاح سیاسی پدید آمدند.
- ۲) بخشی از این حرکت‌ها که در تقابل با جریان دنیاگرا بودند، توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از سلطه کلیسا خارج سازند.
- ۳) حرکت‌هایی که مخالفتی با جریان دنیاگرا نداشتند و فقط مخالف قدرت پاپ بودند، مورد حمایت قدرت‌های محلی قرار گرفتند.
- ۴) حرکت‌های نوع اول، امکان گسترش پیدا نکردند.

۲۵- کدام گزینه به ترتیب، «علت»، «وسیله و واسطه»، «هدف» و «مصادق» پدیده‌های زیر را نشان می‌دهد؟

الف) دور ماندن مسیحیت قرون وسطی، از ابعاد عقلانی توحید

ب) گسترش رویکرد سکولار، در زندگی اجتماعی و فرهنگ عمومی غرب

ج) گام برداشتن فرهنگ غرب به سوی حذف پوشش دینی در دوره رنسانس

د) «اصلاح‌گران دینی»

- ۱) قبول تثلیث - هنر و تفاسیر پروتستانی از دین - بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود - ژان کالون و مارتین لوتر
- ۲) آمیختگی با رویکردهای اساطیری - فلسفه‌های روشنگری - بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود - دکارت و روسو
- ۳) قبول تثلیث - فلسفه‌های روشنگری - عدم توجیه عملکرد دنیوی خود در پوشش دینی و معنوی - ژان کالون و مارتین لوتر
- ۴) آمیختگی با رویکردهای اساطیری - هنر و تفاسیر پروتستانی از دین - عدم توجیه عملکرد دنیوی خود در پوشش دینی و معنوی - دکارت و روسو

۲۶- در میان عبارات زیر، کدام عبارات صحیح هستند؟

الف) ارزش اساسی لیبرالیسم، آزادی انسان است.

ب) انقلاب صنعتی، نخستین انقلاب لیبرال در جهان است.

ج) حقوق فطری الهی انسان، صرفاً ابعاد معنوی انسان را مورد توجه قرار می‌داد.

د) علم جدید با رویکرد دنیوی خود، به تدریج تبدیل به ابزار تسلط انسان بر طبیعت شد.

۴) «ب» و «ج»

۳) «الف» و «د»

۲) «ب» و «د»

۱) «الف» و «ج»

۲۷- کدام گزینه، مراحل «فرایند تکوین نظام نوین جهانی» را به درستی معرفی می کند؟

نهایی

- (۱) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار ← به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری ← پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت ← استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی
- (۲) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار ← پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت ← به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری ← استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی
- (۳) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت ← به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری ← پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار ← استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی
- (۴) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت ← پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار ← به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری ← استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

۲۸- کدام گزینه، نادرست است؟

- (۱) دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی انگیزه دینی نداشتند. آن‌ها همانگونه که در ابتدا برای حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار، حرکت‌های پروتستانی را به خدمت گرفتند، در این مرحله، از تبلیغ مسیحیت برای گسترش جهانی قدرت خود استفاده کردند.
- (۲) کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی خود، نیازمند درهم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی کردند. آن‌ها برای رسیدن به این هدف، در وهله نخست از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می کردند.
- (۳) جوامعی که از قدرت مقاومت بیشتری برخوردار بودند و کشورهای غربی نمی توانستند به صورت مستقیم آن‌ها را تحت سلطه سیاسی خود در آورند، از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در نظام نوین جهانی ادغام شدند.
- (۴) رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که زمین‌داران نسبت به بازرگانان جایگاه برتری پیدا کنند.

۲۹- منظور از «اقتصاد تک‌محصولی» که کشورهای تحت نفوذ و استعمارزده به سمت آن سوق داده می شوند، چیست؟

نهایی

- (۱) محدود شدن صادرات آن‌ها به یک ماده خام
- (۲) محدود شدن واردات آن‌ها به چند ماده خام
- (۳) گسترده شدن نظام واردات و صادرات آنها
- (۴) محدود شدن واردات و صادرات آن‌ها به چند محصول

۳۰- عبارات کدام گزینه به ترتیب، درست و نادرست است؟

- (۱) دولت- ملت‌ها، حاکمیت‌های سیاسی- اقتصادی جدیدی بودند که با افول قدرت کلیسا پدید آمدند. / سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی، با پدید آمدن نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای، به مناطق دارای ثروت بیشتر اختصاص یافت.
- (۲) اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های نهایی خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود. / سازمان‌های بین‌المللی موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی را برداشته و استقلال سیاسی و اقتصادی کشورهای مختلف را مخدوش می سازد.
- (۳) هویت دولت- ملت‌ها، هویتی دینی، معنوی و کاملاً سکولار بود. / انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات به اهمیت مرزهای سیاسی افزود.
- (۴) هویت اغلب دولت- ملت‌ها، هویتی قومی و ناسیونالیستی بود. / برخی، از فرایند تغییر عواملی که سبب پیدایش دولت- ملت‌ها شدند و تغییر نقش کشورها و دولت‌ها در جهان در سده اخیر، تحت عنوان جهانی شدن یاد می کنند.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی رشد
از «دوره نوجوانی» تا پایان درس
احساس، توجه، ادراک / حافظه و علل
فراموشی
صفحه ۵۲ تا ۱۱۱

روان‌شناسی

۳۱- کدام گزینه در رابطه با رشد نوجوانان نادرست است؟

- (۱) تغییرات شناختی نوجوانان باعث پیامدهای ناسازگارانه می‌شود.
- (۲) مبنای استدلال در دوره کودکی واقعیت‌های ملموس است؛ بنابراین کودکان بهتر از نوجوانان با ضرورت‌های تکلیف مورد نظر سازگار می‌شوند.
- (۳) ناگهانی بودن از ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی است.
- (۴) رسش جنسی در مرحله بلوغ جنسی رخ می‌دهد.

۳۲- هر کدام از عبارات‌های زیر، به ترتیب با کدام یک از موارد مطرح شده همخوانی بیشتری دارد؟

- (الف) رامین همواره خود را با برادر بزرگ‌ترش مقایسه می‌کند و در برابر او احساس حقارت می‌کند.
- (ب) علی که ۱۵ ساله است، از برادر بزرگ‌تر خودش درخواست می‌کند که به او در کنترل خشمش کمک کند.
- (ج) نوجوانی که از نظر هیجانی بسیار تحریک پذیر شده است.

- (۱) عدم رشد هیجانی - رشد هیجانی منفی - عدم رشد هیجانی
- (۲) عدم رشد اجتماعی - بلوغ و تغییرات مربوط به آن - عدم رشد هیجانی
- (۳) هویت‌یابی منفی - هدایت هیجان‌ات - تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی
- (۴) هویت‌یابی مثبت - چالش‌های هویتی - تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی

۳۳- چند مورد از رابطه‌های زیر نادرست می‌باشد؟

- (الف) استفاده مکرر از رویاپردازی ← افت تحصیلی
- (ب) آگاهی از ضرر سیگار کشیدن و مصرف آن توسط پزشک ← تبدیل نشدن شناخت به باورها و عقاید
- (ج) شکل‌گیری خود واقعی ← خصوصیات فردی و ایده آل
- (د) قضاوت درباره مسائل اخلاقی و ارزشی ← رشد درک اخلاقی

- (۱) ۱ مورد (۲) ۳ مورد (۳) ۲ مورد (۴) هیچ کدام

۳۴- کدام یک از عبارات‌های زیر درست نمی‌باشد؟

(الف) دیدن یک تصویر سبز رنگ بیانگر «احساس» و تشخیص اینکه یک تابلوی قرمز رنگ نشان‌دهنده توقف است؛ بیانگر «ادراک» می‌باشد.

(ب) نتایج مطالعات حاصل از محرومیت حسی بیانگر آن است که موجودات زنده و به خصوص انسان نیازمند دریافت محرک‌های محیطی هستند.

(ج) منظور از جمله «اگر احساس گرما نمی‌کردیم به دنبال خنک کردن خود نبودیم.» این است که از نظر تکاملی احساس محرک‌های درونی برای بقای موجود زنده حیاتی است.

(د) اگر بتوانیم تمرکز را ثابت و پایدار نگه داریم، در آن صورت توجه شکل می‌گیرد.

- (۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «د» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «ج»

۳۵- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) سبک پردازش افراد و انتظارات آنها باعث می‌شود تا محرک‌های خاصی را انتخاب کنند.
- (۲) در آماده‌سازی، ارائه پیشین محرک، دریافت بعدی را آسان می‌کند.
- (۳) به برخی چیزهایی که در دامنه توجه ما قرار می‌گیرد آگاهی کاملی داریم.
- (۴) آماده‌سازی زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی تحت تأثیر ارائه بعدی همان محرک یا محرک شبیه آن قرار می‌گیرد.

۳۶- درستی و نادرستی هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- «مطالعه از زوایای متفاوت و صورتهای مختلف» از موانع تمرکز به آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه اشاره می کند.
- «ایجاد تنوع رنگی در صفحات کتاب درسی توسط نویسندگان» از عوامل ایجاد تمرکز به درگیری و انگیزختگی ذهنی اشاره می کند.
- «استفاده از رنگهای مختلف و خط کشیدن روی واژگان مهم» از عوامل ایجاد تمرکز به تغییرات درونی محرکها اشاره می کند.
- «فردی با مطالعه کم خسته می شود اما فرد دیگر می گوید که تازه راه افتادم.» به تفاوت انگیزختگی روان شناختی انسانها اشاره دارد.

(۱) درست - نادرست - درست - نادرست (۲) درست - نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - درست - درست - نادرست (۴) نادرست - درست - درست - نادرست

۳۷- کودک ۷ ساله ای برای دریافت گواهی سلامت، جهت ورود به مدرسه، مورد بررسی های پزشکی قرار گرفت. او در قسمت **نهایی**

شنوایی سنجی هنگامی که به وی گفته شد اگر صدایی از هدفون (ابزار شنوایی سنج) شنیده شد گزارش دهد، پس از دوبار گزارش

صحیح، در مرتبه سوم، صدای پخش نشده را گزارش داد. با توجه به کارکردهای توجه، کدام گزینه معرف موقعیت مطرح شده است؟

(۱) اصابت (۲) هشدار کاذب

(۳) رد درست (۴) از دست دادن محرک هدف

۳۸- کدام گزینه در مورد عبارت بیان شده صحیح است؟

«بر روی کارتی نوشته شده بود « ۵۰ درصد تخفیف خرید کتاب، فقط در در این فروشگاه!»، مهسا که دانش آموز کلاس دوم است

متوجه این غلط نگارشی شد اما خواهرش نازنین که دانش آموز کلاس یازدهم است متوجه نشد.»

(۱) نازنین دچار خطای ادراکی شده که به معنی ادراک پدیده ها، بدون احساس است.

(۲) علت دوبار خوانده شدن «در»، توجه آگاهانه مهسا است.

(۳) مهسا دارای پردازش مفهومی و نازنین دارای پردازش ادراکی است.

(۴) شواهد تجربی جدید نشان می دهد که علاوه بر ویژگی های حسی، ادراک به شدت از نوع پردازش افراد اثر می پذیرد.

۳۹- کدام گزینه به درستی جدول زیر را تکمیل می کند؟

انواع حافظه	مراحل حافظه		نوع رمزگردانی	ظرفیت یا گنجایش اندوزش	زمان بازیابی
	حسی	کوتاه مدت			
حسی	الف	نامحدود	ب	حدود نیم ثانیه	
کوتاه مدت	حسی (همراه با توجه)	2 ± 7 ماده	د	ب	از چند دقیقه تا آخر عمر
ج	عمدتاً معنایی				

(۱) حسی - چند دقیقه - بلندمدت - نامحدود (۲) کاری - چند دقیقه - کاری - محدود

(۳) حسی - چند ثانیه - بلندمدت - محدود (۴) کاری - چند ثانیه - کاری - نامحدود

۴۰- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) در آزمایش ایبینگهوس، با گذشت زمان مقدار فراموشی زیاد می شود و درصد ذخیره سازی کم می شود یعنی بین مقدار فراموشی با گذشت زمان ارتباط مستقیم وجود دارد.

(۲) عبارت «معلم از دانش آموزان می خواهد در حین مطالعه متون درسی از خود سؤال بپرسند و با مطالعه دقیق متن درس، به سؤالها پاسخ بدهند.» به روش پس خبا اشاره می کند.

(۳) به حافظه سپردن بخش «H- Li - Na - k - Rb - cs - Fr» جدول تناوبی به صورت «هلینا کرباس فر» به استفاده از رمزگردانی معنادار اشاره می کند.

(۴) علت فراموش شدن مطالبی که در شب امتحان به صورت متراکم و در زمان محدود خوانده شده است مربوط به مشکلات نشانه های بازیابی است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۲)

صناعة التلميع في الأدب الفارسي
عجائب المخلوقات
قواعد و تمارين درس ۲، درس ۳
صفحة ۲۱ تا ۴۶

■ عَيْن الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۴۱ - ۴۵)

۴۱- ﴿مَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَلُكُمْ﴾:

- (۱) در زمین جنبندهای را نمی‌یابی و پرندهای را در حین پرواز نمی‌بینی، جز این که آنان [نیز] مثل شما گروهی هستند!
- (۲) هیچ جنبندهای در زمین نیست و نه هیچ پرندهای که با بالش پرواز می‌کند، مگر آن که آن‌ها [نیز] امتی مانند شما باشند!
- (۳) هیچ جنبندهای در زمین نیست و نه هیچ پرندهای که با بال‌هایش پرواز می‌کند، مگر آن که آن‌ها [نیز] گروه‌هایی مانند شما هستند!
- (۴) نه جنبندهای در زمین هست و نه هیچ پرندهای که با بال‌هایش پرواز می‌کند، جز این که دسته آن‌ها [نیز] مانند دسته شماست!

۴۲- «انطلاقه وَ تَوَقُّفه السَّرِيعان يُثِيرانِ التَّعَجُّبَ سَمِي طَناناً لِأَنَّهُ يُحَدِّثُ ظَنيناً بِسببِ سَرعَةِ جَناحِيه!»:

- (۱) به حرکت درآمدن و توقفش سریع است که مایه شگفتی می‌شود. به دلیل سرعت بالش، آن را طَنان نام نهادند!
- (۲) به حرکت درآمدن و ایستادن سریعش تعجب را برمی‌انگیزد. طنان نامیده شده است؛ زیرا صدایی به دلیل سرعت بال‌هایش پدید می‌آورد!
- (۳) با به حرکت درآمدن و توقف سریع، تعجب را برمی‌انگیزد، آن را طنان نام نهادند؛ زیرا به سبب سرعت بال‌هایش صدایی ایجاد می‌شود!
- (۴) به حرکت درآمدن و توقف آن سریع است که موجب شگفتی می‌شود، پس آن به سبب سرعت دو بالش طنان نام گرفت!

۴۳- «إِذا عَامَلتِ النَّاسَ بِاحْتِرامٍ، يَعامَلونك بِمِثْلِها وَ سِيبِقِي لَكَ أَثرٌ طِيبٌ فِي قلوبِهِم!»:

- (۱) اگر با مردم با احترام رفتار کنی، با تو به مانند آن رفتار می‌کنند و اثر خوبی در دل‌هایشان برایت باقی خواهد ماند!
- (۲) هرگاه با مردم با احترام رفتار کنی، به همان شیوه رفتار می‌کنند و اثر خوبی در دلشان برایت به جا خواهد ماند!
- (۳) هرگاه مردم با احترام رفتار کردند، تو نیز به همان شیوه رفتار کن و اثری خوب در قلب‌هایشان باقی بگذار!
- (۴) اگر مردم با احترام با تو رفتار کردند، باید به همان شیوه رفتار کنی و قطعاً اثری خوب در قلب‌هایشان برای تو باقی خواهد ماند!

۴۴- عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) یا ولدی! لا تُجالِسِ عُداتَكَ أبدأ: ای پسر، هرگز در زندگی‌ات با دشمنانت همنشین نکن!
- (۲) آتَرَنِي حَبِيبِي القَدِيمِ عَلَي نَفْسِهِ: دوست قدیمی‌ام، خودش را بر من برگزید!
- (۳) لا أَقولُ فِي حَبِيبِي كَلاماً بَلْ أَنصَحُهُم: درباره دوستم سخنی نگفتم، بلکه آن‌ها را نصیحت کردم!
- (۴) مُنْشِدُ المَلَمَّعاتِ الجَمِيلةِ وَصَلَ إِلى مَدِينَتنا: سُراینده ملامعات زیبا به شهرمان رسید!

۴۵- «هر کس به دیگران کمک کند، احساس خوشبختی می کند!»؛ عین الصّحیح:

- (۱) من الذي تساعد الآخرين، تشعر بالسعادة!
(۲) إن تساعد الآخرين، يشعر بالسعادة!
(۳) الذي تساعد الآخرين، تشعر بالسعادة!
(۴) من يساعد الآخرين، يشعر بالسعادة!

۴۶- عین الخطأ في ترجمة المفردات المعينة:

نهایی

- (۱) إتخذ ألف صديق! (صد)
(۲) الصديق من كان ناهياً عن العدوان! (دشمنی)
(۳) الصديق الصدوق من نصحك! (راستگو)
(۴) اياك و مجالسة الكذاب فإنه كالسراب! (بپرهیز)

۴۷- عین الصّحیح في ترجمة فعل الشرط و جواب الشرط في العبارة التالية: (على الترتيب)

نهایی

«إن يتناول التمساح طعامه، يستريح على الشاطئ!»

- (۱) بخورد - استراحت می کند
(۲) می خورد - استراحت می کرد
(۳) خورد - استراحت می کرد
(۴) خورد - استراحت خواهد کرد

۴۸- عین اسم فاعل من الفعل المزيد:

- (۱) ﴿و إذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاماً﴾
(۲) تُمرّر عيشي و أنتّ حامل شهد!
(۳) يستخدم المصنّع عمالاً!
(۴) ﴿إنّ الله يُحبّ المتوكلين﴾

۴۹- عین ما ليس فيه اسم فاعل:

نهایی

- (۱) يُحاولُ المُعلِّمُ في سبيل تعليم الطّلاب!
(۲) قال مُدرّسي علينا أن نكون مُتكلِّمين في المجالس!
(۳) يا صديقي! اجتهد في دروسك!
(۴) أنتّ عالمٌ و تَعلمُ أنّ الدّهرَ يومانٍ، يومٌ لك و يومٌ عليك!

۵۰- عین اسم الفاعل فاعلاً:

- (۱) رأيتُ الطّفلَ الضّاحك يلعبُ في الحديقة بسعادة!
(۲) المهندسُ يصنّع الجسورَ بطريقةً فريدة!
(۳) عینُ الموظّفِ النّشيطُ مُديراً لقسم التّسويق!
(۴) كتب المُجتهدُ تقريراً مفصّلاً عن المشروع العملي!

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

تاریخ (۲)

ظهور اسلام، حرکتی تازه در تاریخ بشر
ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه
تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای
نخستین، امویان بر مسند قدرت، جهان اسلام
در عصر خلافت عباسی، اسلام در ایران
صفحه ۴۲ تا ۸۸

۵۱- به ترتیب، یکی از ویژگی‌های عمده خلافت در دوران حکومت عثمان کدام مورد بود و کدام ویژگی بارز در مدیریت سیاسی حضرت علی (ع) دیده می‌شود؟

- ۱) بی‌توجهی به توسعه نظام مالی و اقتصادی - گسترش بی‌رویه قلمرو اسلامی
  - ۲) استخدام خاندان اموی در امور خلافت - تمرکز بر بازگرداندن برادری و یگانگی دینی و تلاش برای برقراری عدالت حتی در مواجهه با مخالفان
  - ۳) ضعف در گسترش سرزمین‌های اسلامی - کاهش نفوذ شورای مشورتی و افزایش قدرت فردی
  - ۴) عدم توجه به تشکیل شوراهای مشورتی - سپردن حاکمیت بعضی از شهرها و ولایات به بزرگان قریش مانند طلحه و زبیر
- ۵۲- هریک از عبارتهای زیر، به ترتیب مربوط به کدام یک از خلفای نخستین است؟

- الف) در دوران زمامداری خویش، تا حدودی مراقب بودند که عدالت را میان افراد و گروه‌های مختلف مسلمان رعایت کنند.
- ب) بیت‌المال را به‌طور مساوی میان تمام مسلمانان اعم از عرب و غیرعرب، سیاه و سفید و بنده و آزاد تقسیم کرد.
- ج) باعث تشدید اختلافات و اوج‌گرفتن مجدد تعصبات قبیله‌ای و طایفه‌ای درون جامعه اسلامی شد.
- د) در این دوران، درآمدهای فراوانی از سرزمین‌های ثروتمندی که فتح شده بود، به خزانه مسلمانان در مدینه سرازیر شد.
- ه) ساده‌زیستی و سخت‌گیری او نسبت به کارگزاران خلافت و بزرگان قریش، از ثروت‌اندوزی و تجمل‌گرایی آنان جلوگیری کرد.

- ۱) ابوبکر و عمر - حضرت علی (ع) - عثمان بن عفان - عمر و عثمان - عمر بن خطاب
  - ۲) عمر بن خطاب - حضرت علی (ع) - ابوبکر بن ابی‌قحافه - ابوبکر و عمر - عمر بن خطاب
  - ۳) ابوبکر و عمر - حضرت علی (ع) - ابوبکر بن ابی‌قحافه - عثمان بن عفان - حضرت علی (ع)
  - ۴) عمر بن خطاب - عمر بن خطاب - عثمان بن عفان - ابوبکر بن ابی‌قحافه - حضرت علی (ع)
- ۵۳- چند مورد از عبارتهای زیر، پیرامون «فتوحات مسلمانان در دوران خلفای نخستین» درست است؟

- الف) با فتح سرزمین شام، سلطه و نفوذ سیاسی - نظامی امپراتوری روم شرقی در آن سرزمین از بین رفت و سرزمین‌های مسلمانان، از خطر هجوم رومیان در امان ماند.
- ب) رفتار مسالمت‌آمیز و مدارا جویانه پیروان اسلام با مصریان و شامیان و امید به آزادی مذهبی در زیر سایه حکومت مسلمانان، تأثیر بسزایی در متحد نشدن آنان با رومیان داشت.
- ج) عمرو عاص که آبادانی و ثروت فراوان سرزمین مصر را از نزدیک مشاهده نموده و کاملاً با وضعیت سیاسی و اجتماعی آنجا آشنا بود، فرماندهی سپاه اعراب مسلمان را در حمله به مصر به عهده گرفت.
- د) در جریان محاصره شهر بیت‌المقدس (ایلیا)، ساکنان یهودی آن شهر اعلام کردند که فقط در حضور خلیفه، قرارداد صلح و تسلیم شهر را امضا می‌کنند.

- ۱) صفر   ۲) یک   ۳) دو   ۴) سه

۵۴- کدام گزینه درباره فتوحات بنی‌امیه نادرست است؟

- ۱) سپاهیان مسلمان در زمان بنی‌امیه، توانستند اسپانیا را فتح کنند.
- ۲) در زمان بنی‌امیه سپاهیان اسلام پایتخت امپراتوری روم شرقی را فتح کردند.
- ۳) سپاهیان مسلمان در این دوره، مناطقی از جنوب فرانسه را تصرف کردند.
- ۴) امویان در نبردی بزرگ در جنوب فرانسه، از مسیحیان شکست خوردند و به اسپانیا عقب نشستند.

۵۵- کدام موارد پیرامون سیاست و حکومت در دوران امویان نادرست است؟

- الف) یکی از دلایل تضعیف امویان، بیعت گرفتن هم‌زمان برخی از خلفای اموی برای دو پسر خود به عنوان ولیعهد بود.
- ب) موالی اجازه نداشتند که منصب‌های سیاسی، نظامی و قضایی را بر عهده بگیرند.
- ج) بنا بر تصریح و تأکید اسلام، از نومسلمانان در خراسان و مناطقی دیگر جزیه گرفته نمی‌شد.
- د) حجاج بن یوسف ثقفی، از حاکمانی بود که برخلاف دیگر حاکمان بنی‌امیه، از خشونت و خون‌ریزی پرهیز می‌کرد.

- ۱) «الف» و «ب»   ۲) «ج» و «د»   ۳) «ب» و «د»   ۴) «الف» و «ج»

۵۶- کدام امام بزرگوار، نقش تعیین‌کننده‌ای در عرضه‌ی تعالیم اسلامی در شهر مدینه داشت؟

- ۱) امام صادق (ع)   ۲) امام باقر (ع)   ۳) امام کاظم (ع)   ۴) امام سجاد (ع)

نهایی

۵۷- کدام گزینه درباره‌ی خلافت عباسیان درست است؟

- ۱) در دوره‌ی نخست خلافت عباسیان، تشکیلات اداری (دیوانی) منظم و منسجمی با اقتباس از نظام دیوانی سامانیان شکل گرفت.
 ۲) سفاح، دومین خلیفه‌ی عباسی، نقش زیادی در تحکیم و تثبیت حکومت عباسیان داشت و در ابتدای حکومتش، عموهایش را که مدعی جانشینی خلیفه‌ی اول بودند از همه‌ی مناصب مهمی که داشتند خلع کرد.
 ۳) یکی از اقدامات مهم مأمون برای تحکیم و تثبیت خلافت خاندان خود، بنای شهر بغداد به عنوان پایتخت عباسیان بود.
 ۴) همه‌ی خلفای صد سال نخست حکومت عباسیان قدرتمند بودند؛ اما منصور، هارون‌الرشید و مأمون، به مراتب، قدرت و تأثیرگذاری بالاتری در تاریخ خلافت عباسیان داشتند.

۵۸- کدام یک از عبارتهای زیر، پیرامون «خلافت فاطمیان» به صورت درست بیان شده است؟

- الف) صنعت پارچه‌بافی در زمان فاطمیان، رواج زیادی یافت و مراکز و کارگاه‌های پارچه‌بافی متعددی در شهرهای مختلف مصر مشغول تولید انواع منسوجات بودند.
 ب) فاطمیان با فرستادن عده‌ی زیادی از مبلغان مذهب اسماعیلیه به سرزمین‌های دور و نزدیک، از جمله عراق، ایران و یمن و گسترش دعوت اسماعیلی، خشم و وحشت خلفای عباسی را برانگیخته بودند.
 ج) در این دوره، مرکز علمی بزرگی با نام دارالعلم (الحکمه) در بغداد شکل گرفت و استادان بزرگی در آن مرکز علمی به تدریس علوم مختلف از قبیل فقه، نجوم، طب و ادبیات گماشته شدند.
 د) خلافت فاطمی نسبت به ترویج مذهب تشیع اسماعیلی و رواج آیین‌های شیعی در مناطق زیر سلطه‌ی خود، اهتمام جدی داشت و به همین خاطر، محدودیت‌های شدیدی را علیه پیروان سایر مذاهب از جمله اهل تسنن ایجاد کرد.

- ۱) «الف» و «ب»   ۲) «الف» و «د»   ۳) «ب» و «ج»   ۴) «ب» و «د»

۵۹- پاسخ صحیح سؤالات زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) زرتشتیان کدام منطقه به اطاعت مسلمانان و پرداخت جزیه گردن نهادند؟
 ب) بر اثر کدام واقعه، عظمت قدرت ساسانیان در چشم اعراب فرو ریخت؟
 ج) چه عاملی موجب تقویت روحیه و انگیزه‌ی جنگاوران عرب در نبرد قادسیه شد؟
 د) سرزمین یمن، از زمان پادشاهی چه کسی به تصرف ساسانیان درآمد؟
 ۱) عمان - شکست سپاه ساسانیان در نبرد قادسیه و تسخیر شدن شهر تیسفون، پایتخت پرآوازه‌ی ساسانیان - خبر پیروزی خیره‌کننده‌ی اعراب مسلمان بر رومیان در شام - خسرو پرویز
 ۲) بحرین - شکست دسته‌ای از سپاهیان ساسانی از قبیله‌های عرب مجاور مرزهای ایران بعد از برداشته شدن دولت آل‌منذر - خبر پیروزی خیره‌کننده‌ی اعراب مسلمان بر رومیان در شام - خسرو انوشیروان
 ۳) بحرین - شکست دسته‌ای از سپاهیان ساسانی از قبیله‌های عرب مجاور مرزهای ایران بعد از برداشته شدن دولت آل‌منذر - خبر پیروزی خیره‌کننده‌ی اعراب مسلمان بر رومیان در مصر - رستم فرخزاد
 ۴) عمان - شکست سپاه ساسانیان در نبرد قادسیه و تسخیر شدن شهر تیسفون، پایتخت پرآوازه‌ی ساسانیان - خبر پیروزی خیره‌کننده‌ی اعراب مسلمان بر رومیان در مصر - خسرو پرویز

۶۰- مورخی به پژوهش پیرامون «دو قرن حکومت اعراب بر ایران» پرداخته است. کدام مورد از نتایج پژوهش او درست است؟

- ۱) مهاجرت قبیله‌های عرب به ایران در قرن اول، از دوران فتوحات و با هدف گسترش اسلام در ایران شروع شد.
 ۲) اعراب مهاجر با همان زندگی بدوی و خانه‌به‌دوشی در واحه‌های اطراف شهرها و روستاهای ایران مستقر شدند.
 ۳) همکاری میان ایرانیان با مهاجران عرب، نخست در زمینه‌ی تجارت و کشاورزی و سپس در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی به وجود آمد.
 ۴) مجاورت اعراب برای ایرانیان ناخوشایند بود و از این‌رو، در برخی جاها با آنان درگیر شدند و در مواردی دیگر ساکنان محلی، آن منطقه را ترک کردند.

تاریخ (۲) - سؤال های مشابه امتحانی

۶۱- چرا امام علی (ع) مرکز خلافت خود را از مدینه به کوفه منتقل کرد؟

- (۱) برطرف کردن رقابت منطقه‌ای بین عراق و شام
- (۲) شرکت در سه جنگ جمل، صفین، نهروان و مقابله با دشمنان
- (۳) دفع سرکشی‌ها و آشوبگری‌هایی که اشراف بنی‌امیه نقش مهمی در ایجاد آنها داشتند.
- (۴) اجرای بهتر عدالت و تقسیم درست بیت‌المال میان تمام مسلمانان

۶۲- امام حسن (ع) در کدام وقایع مهم دوران پیامبر (ص) حضور داشتند؟

- (الف) هجرت رسول خدا (ص) از مکه به یثرب
- (ب) ماجرای مباحله رسول خدا (ص) با مسیحیان نجران
- (ج) بسته شدن پیمان عقبه دوم با پیامبر
- (د) نزول آیه تطهیر

- (۱) «ب» و «د» (۲) «ج» و «الف» (۳) «د» و «ج» (۴) «الف» و «ب»

۶۳- یکی از مهم‌ترین فتوحات مسلمانان در زمان بنی‌امیه، فتح چه سرزمینی بود و توسط کدام سرداران صورت گرفت؟

- (۱) اندلس - حجر بن عدی، عمرو بن حمق
- (۲) جزایر دریای مدیترانه - طارق بن زیاد، موسی بن نصیر
- (۳) جزایر دریای مدیترانه - حجر بن عدی، عمرو بن حمق
- (۴) اندلس - طارق بن زیاد، موسی بن نصیر

۶۴- کدام گزینه در رابطه با آثار و پیامدهای فتوحات در زمان خلفای راشدین نادرست است؟

- (۱) به دنبال پیروزی‌های نظامی، قلمرو خلافت گسترش زیادی یافت و مردمان و اقوامی که زبان و فرهنگ متفاوتی با اعراب داشتند، تحت حکومت آنان قرار گرفتند.
- (۲) از نظر سیاسی، اعراب مسلمان در فاصله کمتر از ۲۰ سال، دو قدرت بزرگ آن روز یعنی حکومت ساسانیان و امپراتوری روم شرقی را شکست دادند و سرزمین‌های مهم ایران، مصر و شام را تصرف کردند.

- (۳) مهم‌ترین پیامد فتوحات مسلمانان، منابع اقتصادی و درآمدهای مالیاتی سرزمین‌های تصرف شده بود که در اختیار مسلمانان قرار گرفت.
- (۴) ایران، شام و مصر که دارای فرهنگ و تمدنی غنی و مردمانی متمدن بودند، نقش بسزایی در شکل‌گیری و شکوفایی تمدن اسلامی ایفا کردند.

۶۵- داعیان (مبلمان) عباسی، با دعوت به «آل محمد» چه اهدافی را دنبال می‌کردند؟

- (۱) بیان معایب حکومت بنی‌امیه و ظلم و ستم امویان به اهل بیت پیامبر - توجیه حقانیت و مشروعیت خویش
- (۲) توجیه حقانیت و مشروعیت خلافت خویش - معرفی خود به عنوان مصداق اهل بیت و شایسته جانشینی رسول خدا (ص)
- (۳) جذب شیعیان و طرفداران اهل بیت - شناسایی نشدن رهبر واقعی جنبش و در امان بودن وی از تعقیب و مجازات
- (۴) توجیه حقانیت و مشروعیت خویش - شناسایی نشدن رهبر واقعی جنبش و در امان بودن وی از تعقیب و مجازات

۶۶- برجسته‌ترین میراث اسلامی اندلس، در چه عرصه‌ای تجلی یافت؟

- (۱) صنعت و تجارت (۲) علم و اندیشه (۳) هنر و معماری (۴) هنر و صنعت

۶۷- هریک از عبارتهای زیر، به ترتیب مربوط به چه شخصی است؟

الف) ایجاد دیوان چند (سپاه) در مدینه

ب) قتل خاندان برمکیان

(۱) عمر بن خطاب - هارون الرشید (۲) عثمان بن عفان - هارون الرشید

(۳) عمر بن خطاب - مأمون (۴) عثمان بن عفان - مأمون

۶۸- یکی از ویژگی‌های شاخص خلافت عباسیان چه بود؟

(۱) اجتناب از سیاست عرب‌گرایی

(۲) تبدیل خلافت دینی به سلطنت

(۳) فاصله گرفتن از اصول و ارزش‌های اسلامی

(۴) استفاده از زور برای کسب و حفظ قدرت

۶۹- پیروزی اعراب مسلمان در کدام جنگ، سرنوشت حکومت ساسانی را قطعی کرد؟

(۱) جنگ قادسیه (۲) جنگ جلولاء

(۳) جنگ نهاوند (۴) جنگ جسر

۷۰- در زمان حکومت بنی‌امیه، مناطق مختلف ایران تحت فرمان و نظارت کدام شخص اداره می‌شد؟

- (۱) والی شام (۲) خلیفه اموی (۳) والی عراق (۴) سیاستمداران ایرانی

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جغرافیا (۲)

نواحی طبیعی / نواحی انسانی
ناهمواری‌ها و اشکال زمین،
نواحی زیستی، نواحی فرهنگی
صفحه ۳۷ تا ۸۲

۷۱- کدام گزینه مقایسه درستی بین فلات‌ها و کوه‌ها انجام داده است؟

- (۱) هردو مرتفع‌اند؛ کوه به سمت بالا باریک می‌شود؛ اما فلات نسبتاً مسطح است.
- (۲) کوه‌ها مرتفع و دارای قله هستند؛ اما فلات‌ها مرتفع نیستند و قله ندارند.
- (۳) هردو مرتفع‌اند؛ فلات به سمت بالا باریک می‌شود؛ اما کوه نسبتاً مسطح است.
- (۴) فلات‌ها مرتفع و دارای قله هستند؛ اما کوه‌ها مرتفع نیستند و قله ندارند.

۷۲- کدام گزینه بهترین توصیف از تفاوت میان هوازدگی فیزیکی و هوازدگی شیمیایی است؟

- (۱) هوازدگی فیزیکی موجب اکسیدشدن برخی کانی‌ها مانند آهن می‌شود؛ اما هوازدگی شیمیایی باعث خردشدن سنگ‌ها می‌شود.
- (۲) هوازدگی فیزیکی تنها در محیط‌های خشک رخ می‌دهد؛ اما هوازدگی شیمیایی فقط در محیط‌های مرطوب اتفاق می‌افتد.
- (۳) هوازدگی فیزیکی باعث خردشدن سنگ‌ها به ذرات کوچک‌تر بدون تغییر در ترکیب شیمیایی آنها می‌شود؛ درحالی‌که هوازدگی شیمیایی باعث تغییر ترکیب شیمیایی مواد معدنی سنگ‌ها می‌شود.
- (۴) هوازدگی فیزیکی فرایند تغییر ترکیب مواد معدنی سنگ‌ها است و هوازدگی شیمیایی فرایند تجزیه فیزیکی سنگ‌هاست.

۷۳- تصویر روبه‌رو که معرف دره کولکا در کشور پرو است، با کدام گزینه مرتبط است؟

- (۱) تغییرات دمای شب و روز و یخ بستن آب در شکاف‌ها و درزها از عوامل مهم هوازدگی در کوهستان‌ها هستند.
- (۲) در کوهستان‌ها با توجه به شرایط آب و هوایی و جنس سنگ‌ها، پیوسته فرسایش رخ می‌دهد.
- (۳) دره‌های «V» شکل، معمولاً بر اثر جریان آب رودها و فرسایش آبی شکل می‌گیرند.
- (۴) دره‌های «U» شکل، معمولاً بر اثر فرسایش یخچالی طی هزاران سال پدید آمده‌اند.

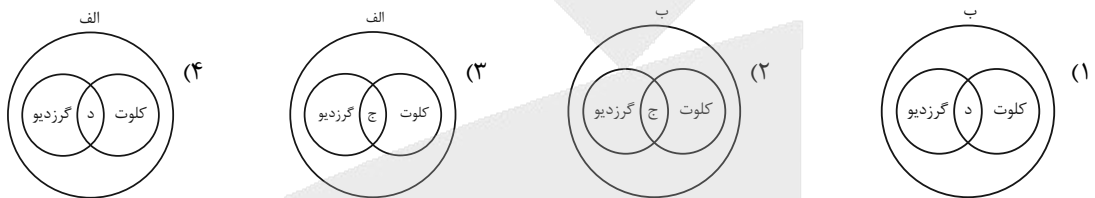
۷۴- با توجه به موارد زیر، کدام شکل به‌درستی ترسیم شده است؟

(الف) اشکال کاوشی و حاصل‌کننده‌شدن ذرات و انتقال آن به مکان دیگر

(ب) اشکال تراکمی و حاصل‌انباشته‌شدن ذرات توسط باد در یک مکان

(ج) حاصل تخریب بخش نرم‌تر و باقی‌ماندن بخش‌های سخت و مقاوم‌تر

(د) حاصل حمل بخش مواد ریزدانه‌تر و باقی‌ماندن بخش‌های مواد درشت‌تر

۷۵- به ترتیب، نوع رابطه بین پراکندگی پوشش گیاهی با ارتفاع و نوع رابطه بین سرعت رشد پوشش گیاهی با میزان تولید ماده نهایی

آلی، در کدام گزینه درست ذکر شده است؟

(۲) مستقیم - مستقیم

(۱) مستقیم - معکوس

(۴) معکوس - مستقیم

(۳) معکوس - معکوس

۷۶- یک جغرافی‌دان زیستی در مطالعه مقایسه‌ای بین نواحی شمالی کشور روسیه (ناحیه «الف») و نواحی مرکزی کشور اندونزی

(ناحیه «ب») به نتایج دست یافته است. کدام گزینه در ارتباط با نتایج پژوهش این جغرافی‌دان صحیح است؟

(۱) سرعت رشد پوشش گیاهی در ناحیه «الف» بیشتر از ناحیه «ب» است.

(۲) به‌طور میانگین در ناحیه «الف» انرژی خورشیدی دریافتی روزانه حدود ۸۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است.

(۳) به‌طور میانگین در ناحیه «ب» انرژی خورشیدی دریافتی روزانه حدود ۴۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است.

(۴) میزان تولید ماده آلی در ناحیه «الف» کمتر از ناحیه «ب» است.

۷۷- موارد کدام گزینه پیرامون نواحی ساحلی درست است؟

الف) حفاظت از تپه‌های ماسه‌ای و انتقال ماسه از نواحی دیگر به ساحل و ایجاد تپه‌های ماسه‌ای مصنوعی، از جمله راهکارهای حفاظت از این نواحی است.

ب) نواحی ساحلی کمتر از ۴۰ درصد سطح زمین را شامل می‌شوند؛ در حالی که فقط ۱۵ درصد جمعیت جهان را در خود جا داده‌اند.

ج) زهکشی اراضی ساحلی به معنای خارج کردن ماسه از آنها و درست کردن حفاظ است.

د) ماهیگیری و فعالیت‌ها و مشاغل وابسته به صید آبیان، انرژی حاصل از امواج و جزر و مد و گردشگری، از قابلیت‌های نواحی ساحلی هستند.

- (۱) «الف» و «ج»
(۲) «الف» و «د»
(۳) «ب» و «ج»
(۴) «ب» و «د»

۷۸- مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده سواحل، در کدام گزینه بیان شده است؟

پنجاه

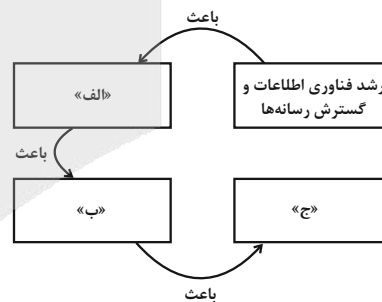
(۱) تمرکز زیاد جمعیت در سواحل و فعالیت‌های انسانی - گرم شدن کره زمین

(۲) گرم شدن کره زمین - تولید انبوه زباله و انواع آلودگی‌ها

(۳) بالا آمدن سطح آب دریا - آلودگی

(۴) تغییرات آب و هوایی و گرم شدن کره زمین - آلودگی

۷۹- کدام عبارت، موارد «الف»، «ب» و «ج» در تصویر زیر را به ترتیب، کامل می‌کند؟

(۱) پخش فرهنگی غیرمستقیم و غلبه برخی زبان‌ها - گسترش خانواده‌های زبانی در بین کشورها - جلوگیری از یکسان‌سازی فرهنگ‌ها

(۲) افزایش تنوع زبان‌های بومی در برخی ملت‌ها - افزایش تعداد سخنگو در برخی زبان‌ها - جلوگیری از یکسان‌سازی فرهنگ کشورهای استعمارگر

(۳) کاهش تنوع زبانی در میان برخی ملت‌ها - کاهش تعداد سخنگو در برخی زبان‌های بومی - کاهش وسعت برخی نواحی زبانی در جهان

(۴) پخش فرهنگی مستقیم و غلبه برخی زبان‌ها بر زبان‌های بومی - کاهش تعداد سخنگو در برخی زبان‌های محلی - افزایش تعداد خانواده‌های زبانی

۸۰- کدام گزینه دلیل مناسبی برای متن زیر است؟

پنجاه

«بسیاری از ابداعات بشر که در تمدن‌های اولیه شکل گرفته‌اند، کم‌کم از ناحیه مبدأ خود به نواحی اطراف گسترش یافته‌اند.»

- (۱) فرایند یکسان‌سازی
(۲) خلق چشم‌انداز
(۳) تقسیم‌بندی نواحی
(۴) پدیده پخش فرهنگی

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه

فلسفه و ابعاد آن
آغاز تاریخی فلسفه (از ابتدای
«سوفیست‌ها»)
زندگی براساس اندیشه
معرفت و شناخت
امکان شناخت
صفحه ۳۴ تا ۴۹

۸۱- هریک از اندیشه‌های زیر، به ترتیب مربوط به کدام اندیشمندان یا اندیشمندان است؟

نهایی

الف) نظرات دانشمندان در تضاد است؛ پس این نظرات، بیهوده نیز هست.

ب) هر چیزی در اطراف ما، شکلی از آب است.

ج) حرکت و شدن، واقعی است، نه مفهومی صرفاً ذهنی.

۱) هراکلیتوس - هراکلیتوس - پارمنیدس

۲) سوفیست‌ها - تالس - هراکلیتوس

۳) سوفیست‌ها - هراکلیتوس - پارمنیدس

۴) هراکلیتوس - تالس - فیثاغورس

۸۲- کدام گزینه نادرست است؟

۱) دیدگاه‌های دانشمندان غیرآتنی، آتن را تبدیل به مرکز نظریات گوناگون و اختلافات فکری کرد.

۲) ظهور سوفیست‌ها نتیجه جریان اندیشه اجتماعی غالب آن روزگار نسبت به علم در آتن بود.

۳) بیهوده‌دانستن نظریات دانشمندان، مقدمه انکار اصل حقیقت و واقعیت از سوی سوفیست‌ها شد.

۴) منشأ پدیدآمدن تشویش و آشفتگی فکری مردم آتن نظرات سوفیست‌ها بود.

۸۳- کدام گزینه از نظر سقراط صحیح است؟

نهایی

۱) فقط خداوند، دانا است.

۲) تنها خداوند، دانای مطلق است.

۳) همه افراد به نوعی دانای مطلق هستند.

۴) همه افراد جامعه هیچ چیزی نمی‌دانند.

۸۴- اینکه جوانان زیادی جذب سقراط شده بودند، معلول چه علتی بود؟

۱) روش جذابی برای پرسش و پاسخ داشت.

۲) سخنان به ظاهر ساده و گاه خنده‌آورش ژرفای خاصی داشت.

۳) متواضعانه رفتار می‌کرد و به مردم احترام می‌گذاشت.

۴) نسبت به مردم علم بیشتری داشت و جوانان، او را دانشمند به حساب می‌آوردند.

۸۵- به ترتیب، سقراط در کمک کردن به مردم در رسیدن به حقیقت، خود را به چه چیزی تشبیه کرده است و اتهام سقراط، که به

بهانه آن بازداشت و محاکمه شد، چه بود؟

۱) مامایی که به خانم باردار کمک می‌کند. - توهین به سوفسطائیان و برگزاری تجمع‌های مردمی جهت انحراف آن‌ها

۲) مادری که به فرزند خود در راه رفتن کمک می‌کند. - توهین به سوفسطائیان و برگزاری تجمع‌های مردمی جهت انحراف آن‌ها

۳) مادری که به فرزند خود در راه رفتن کمک می‌کند. - فاسد کردن جوانان و بی‌ایمانی به خدایان

۴) مامایی که به خانم باردار کمک می‌کند. - فاسد کردن جوانان و بی‌ایمانی به خدایان

۸۶- پیرامون دیدگاه و اعتقادات سقراط، کدام گزینه درست است؟

- (۱) به وجود عالم ماوراءالطبیعه اعتقادی نداشت.
(۲) خورشید و ماه را اشیای مادی و غیرالهی می دانست.
(۳) معتقد بود مرگ پایان زندگی انسان است.
(۴) به وجود قدرت مطلق و مافوق انسانی باور نداشت.

۸۷- کدام مورد را می توان شاهد و نشانه‌ای بر باور انسان نسبت به امکان شناخت دانست؟

- (۱) ابراز شادی
(۲) نظام تعلیم و تربیت
(۳) تأثیر از محیط تربیتی
(۴) پرسش از امکان شناخت

۸۸- کدام گزینه به بهترین صورت بیانگر ماهیت شناخت انسانی است؟

- (۱) فرآیندی خطی است که از عدم آگاهی به آگاهی کامل ختم می شود.
(۲) همزمان شامل آگاهی از جهان مادی و غیرمادی است و خطا در آن وجود ندارد.
(۳) نه تنها شامل فهم اشیای محسوس، بلکه شامل فهم فراتر از آن هم می شود و همراه با محدودیت‌ها و خطاهای احتمالی است.
(۴) کاملاً نسبی است و نمی توان حتی به میزان اندکی از حقیقت دست یافت.

۸۹- کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح نیست؟

- (۱) «معرفت‌شناسی» به عنوان شاخه‌ای از فلسفه به بررسی ماهیت و حدود شناخت می پردازد.
(۲) فیلسوفانی مانند ارسطو و دکارت، درباره شناخت انسان دیدگاه‌های مختلفی ارائه کرده‌اند.
(۳) توجه ویژه کانت باعث شد «معرفت‌شناسی» از فلسفه جدا شده و کاملاً مستقل شود.
(۴) پرسش‌های جدید درباره معرفت در دوره‌های اخیر باعث شکل‌گیری شاخه‌ای مستقل به نام «معرفت‌شناسی» در فلسفه شده است.

۹۰- عبارتهای کدام گزینه درباره دیدگاه گرگیاس نادرست است؟

نهایی

- (الف) معتقد بود که هیچ چیزی وجود ندارد.
(ب) با وجود قبول داشتن وجود ابزار کسب شناخت، انسان را فاقد توانایی استفاده از آن‌ها می داند.
(ج) اگر چیزی برای انسان قابل شناخت باشد، نمی تواند آن را به دیگری بیاموزد و منتقل نماید.
(د) اگر چیزی وجود داشته باشد، پس برای انسان هم قابل شناخت است.

(۴) «ب» و «د»

(۳) «ب» و «ج»

(۲) «الف» و «د»

(۱) «الف» و «ب»

دانش آموز عزیز، سؤالات عمومی از شماره ۱۰۱ شروع می شود.
دقت نمایید تا گزینه ها را به درستی وارد پاسخبرگ کنید.

دَفتر چَه سؤال ^(?)

عمومی یازدهم انسانی

۲۶ دی ۱۴۰۴

تعداد سؤالات و زمان پاسخگویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی (۲)	۱۰	۱۰۱-۱۱۰	۱۰
دین و زندگی (۲)	۱۰	۱۱۱-۱۲۰	۱۰
زبان انگلیسی (۲)	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۳۰	—	۳۰

طراحان

فارسی (۲)	حسین پرهیزگار، سعید جعفری، محسن فدایی، حمیدرضا کرمی، آرش مرتضایی فر
دین و زندگی (۲)	محسن بیاتی، محمد رضایی بفا، فردین سماقی، میثم هاشمی
زبان انگلیسی (۲)	رحمت الله استیری، محمدطه بابامحمدی، عاطفه شهدادی، عقیل محمدی روش

گزینه‌گران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینه‌گر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	گروه مستندسازی
فارسی (۲)	آرش مرتضایی فر	محسن اصغری، مرتضی منشاری، الهام محمدی	آترین صبا	الناز معتمدی، محسن جمشیدی، مهدی یعقوبیان
دین و زندگی (۲)	محمد مهدی مانده‌علی	امیرمهدی افشار، یاسین ساعدی	آترین صبا	محمد صدرا پنجه‌پور، محمدحسن سعیدی
دین و زندگی اقلیت	دبورا حاتائیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی (۲)	بینا قربان‌پور	طاها اصغریان، محدثه مرآتی	آترین صبا، محمد سعید رضایی	سپهر اشتیاقی، زهرا فلاحی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رئوفی
صفحه‌آرا	سحر ایروانی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۶۶۳

۱۰ دقیقه

فارسی (۲)

• ادبیات غنایی
• ادبیات سفر و زندگی
درس ۶ تا ۹
صفحه ۵۱ تا ۸۴

فارسی (۲)

۱۰۱- معنی واژه مشخص شده در کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) هر روز خَیَیده نام تر گشت
  - ۲) حاجتگه جمله جهان اوست
  - ۳) چون رایت عشق آن جهان گیر
  - ۴) پرورده عشق شد سُـرِشتم
- در شیفتگی تمام تر گشت (نامدار)
محراب زمین و آسمان اوست (فرجام)
شد چون مه لیلی آسمان گیر (درفش)
جز عشق مباد سرنوشتم (فطرت)

۱۰۲- در کدام گزینه نادرستی املائی یافت می شود؟

- ۱) حق تعالی چون اصناف موجودات می آفرید، وسایط گوناگون در هر مقام بر کار کرد.
- ۲) آیا این چه سر است که خاک ذلیل را از حضرت عزت به چندین اعزاز می خوانند.
- ۳) اگر حق تعالی را با این غالب، سر و کاری خواهد بود، در این موضع تواند بود. با صد هزار اندیشه نومید از در دل بازگشت.
- ۴) خاک سوگند برداشت به عزت و ذوالجلالی حق که مرا مبر، که من طلاق قرب ندارم و تاب آن نیارم.

۱۰۳- کدام عبارت فاقد «نقش تبعی بدل» است؟

- ۱) مولانا به همت یاران نزدیک خود، شیخ صلاح الدین زرکوب و سپس حسام الدین حسن چلبی، به نشر معارف الهی مشغول بود.
- ۲) پدر جلال الدین، محمد بن حسین خطیبی، معروف به «بهاء الدین ولد» از دانشمندان روزگار خود بود. به سبب هراس از بی رحمی ها و کشتار لشکر مغول و رنجش از خوارم شاه، ناچار از بلخ مهاجرت کرد.
- ۳) جلال الدین، در هجده سالگی به فرمان پدر با «گوهر خاتون» سمرقندی ازدواج کرد. پس از درگذشت بهاء الدین، جلال الدین محمد به اصرار مریدان و شاگردان پدر، مجالس درس و وعظ را به عهده گرفت.
- ۴) فریدالدین عطار، عارف بزرگ قرن ششم و هفتم ایران، کتاب «اسرارنامه» را به جلال الدین خردسال هدیه داد و به پدرش بهاء الدین گفت: «زود باشد که این پسر تو، آتش در سوختگان عالم زند.»

۱۰۴- کدام گزینه فاقد پیوند وابسته ساز است؟

- ۱) اگر ما را آفتی رسد از این شخص از این موضع تواند بود.
- ۲) ابلیس را چون در دل آدم بار ندادند، مردود همه جهان گشت.
- ۳) گوهری در نهاد او تعبیه کردند تا هرچه از نفایس خزاین غیب بود در آب و گل آدم دفین کردند.
- ۴) خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل، دل کرد.

۱۰۵- آرایه مشهود در بخش مشخص شده سروده زیر چیست و در کدام گزینه به درستی توضیحی درباره آن آمده است؟

«بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / ور مرد خواب و خفتی / «رو سر بنه به بالین تنها مرا رها کن»

- ۱) تلمیح- زیرا شاعر در ادامه سروده خود عیناً یک مصراع از شعر شاعر دیگری را آورده است.
- ۲) تضمین- زیرا شاعر با گوشه چشمی اشاره به شاعری دیگر کرده است.
- ۳) تلمیح- زیرا شاعر با گوشه چشمی اشاره به شاعری دیگر کرده است.
- ۴) تضمین- زیرا شاعر در ادامه سروده خود عیناً یک مصراع از شعر شاعر دیگری را آورده است.

۱۰۶- کدام آرایه در بیت زیر از مرحوم قیصر امین‌پور مشهود نیست؟

«کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق   بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی»

(۱) تشبیه   (۲) متناقض‌نما

(۳) تشخیص   (۴) تناسب

۱۰۷- در کمانک روبه‌روی کدام بیت نام آرایه‌ای آمده است که در آن بیت نیست؟

(۱) چون رایت عشق آن جهان‌گیر   شد چون مه لیلی آسمان‌گیر (کنایه، استعاره، تشبیه)

(۲) آمد سوی کعبه سینه پر جوش   چون کعبه نهاد حلقه در گوش (مجاز، تشبیه، تشخیص)

(۳) از جای چو مار حلقه برجست   در حلقه زلف کعبه زد دست (استعاره، مجاز، کنایه)

(۴) می‌گفت گرفته حلقه در بر   کامروز منم چو حلقه بر در (تشبیه، کنایه، تضاد)

۱۰۸- کدام عبارت با آیه شریفه «وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا» ارتباط معنایی دارد؟

(۱) هر چیزی را که بدید دانست که چیست؛ اما چون به دل رسید، دل را بر مثال کوشکی یافت.

(۲) تا من سر از این خواب خوش بردارم، اسامی شما را یک به یک بر شمارم.

(۳) گوهر محبت بود که در صدف امانت معرفت تعبیه کرده بودند و بر ملک و ملکوت عرضه داشته.

(۴) تا هر چه از نفایس در خزاین غیب بود در آب و گل آدم دفین کردند.

۱۰۹- معنی و مفهوم دو جمله «سراچه ذهنم آماس می‌کرد» و «از فرط هیجان لگه می‌دویدم» به ترتیب در کدام گزینه دقیق‌تر آمده

است؟

(۱) ذهنم وسعت می‌یافت- از شدت هیجان جست و خیزکنان می‌رفت.

(۲) مغزم همچون خانه‌ای بزرگ می‌شد- بدون اختیار و ناخودآگاه می‌دویدم.

(۳) ذهنم همه‌چیز را درک می‌کرد- خوشحال و شادمان می‌دویدم.

(۴) قدرت درک و استعدادم زیاد می‌شد- از هیجان غرق رویا می‌شدم.

۱۱۰- در بیت «کز عشق به غایتی رسانم/ کو ماند اگر چه من نامم» کدام ویژگی مجنون بارز است؟

(۱) جانفشانی   (۲) شکیبایی

(۳) خرسندی   (۴) صداقت

دین و زندگی (۲)

۱۰ دقیقه

دین و زندگی (۲)

• تفکر و اندیشه

مسئولیت‌های پیامبر (ص)،
پیشوای اسوه، امامت،
تداوم رسالت
جان و جانشین پیامبر (ص)،
وضعیت فرهنگی، اجتماعی
و سیاسی مسلمانان پس
از رحلت رسول خدا (ص)
درس ۵ تا ۹
صفحه ۵۱ تا ۱۱۸

۱۱۱- پاسخ موارد زیر به ترتیب، در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- محل حکومت و رهبری پیامبر (ص)

- مهم‌ترین پایه اسلام

- نپذیرفتن سلطه بیگانگان

- حکم مراجعه به طاغوت

(۱) مسجد مدینه - حج - قاعده لاضرر - مکروه

(۲) خانه کعبه - حج - قاعده لاضرر - حرام

(۳) خانه کعبه - ولایت - قاعده نفی سبیل - مکروه

(۴) مسجد مدینه - ولایت - قاعده نفی سبیل - حرام

۱۱۲- به ترتیب، واکنش پیامبر (ص) نسبت به کسانی که در جمع غیبت می‌کردند و شعر می‌خواندند چه بود؟

(۱) باز داشتن آن‌ها از ادامه بحث - عدم منع آن‌ها

(۲) باز داشتن آن‌ها از ادامه بحث - منع آن‌ها و توصیه به تلاوت آیات قرآن

(۳) هشدار نسبت به حرام بودن غیبت و ترک آن مجلس - باز داشتن آن‌ها از ادامه بحث

(۴) هشدار نسبت به حرام بودن غیبت و ترک آن مجلس - عدم منع آن‌ها

۱۱۳- ظهور مکاتب و فرقه‌های مختلف پس از رحلت رسول خدا (ص)، کدام نیاز جامعه اسلامی را نشان می‌داد؟

(۱) نیاز به امامت و رهبری

(۲) نیاز به قرآن و پیامبر (ص)

(۳) نیاز به دریافت وحی

(۴) نیاز به قرآن و فقها

۱۱۴- در «حدیث جابر»، پیامبر گرامی اسلام (ص) فرزند کدامیک از امامان را هم‌نام و هم‌کنیه خود معرفی کرده است؟

(۱) محمدبن علی (ع)

(۲) علی بن محمد (ع)

(۳) حسن بن علی (ع)

(۴) حسین بن علی (ع)

۱۱۵- واکنش پیامبر (ص) به کسانی که فقط به عبادت می‌پرداختند چه بود و این موضوع به کدامیک از ابعاد رهبری ایشان اشاره

دارد؟

(۱) آن‌ها را مذمت می‌کرد. - محبت و مدارا با مردم

(۲) آن‌ها را تشویق می‌کرد. - مبارزه با فقر و محرومیت

(۳) آن‌ها را مذمت می‌کرد. - مبارزه با فقر و محرومیت

(۴) آن‌ها را تشویق می‌کرد. - محبت و مدارا با مردم

۱۱۶- در کدامیک از احادیث زیر، پیامبر گرامی اسلام (ص) از حاضران خواست که مطالب گفته‌شده را به غایبان برسانند؟

(۱) حدیث ثقلین

(۲) حدیث منزلت

(۳) حدیث جابر

(۴) حدیث غدیر

۱۱۷- کدام جنبه از شخصیت امام علی (ع)، سرمشقی برای ما مسلمانان است؟

(۱) صرفاً جنگاوری و دلاوری ایشان در میدان نبرد

(۲) مدارا با دشمنان و صلح‌طلبی ایشان در هر شرایطی

(۳) عدالت‌ورزی و توجه به محرومان و فقیران

(۴) مشورت با مصلحت‌اندیشان

۱۱۸- قرآن کریم خطر بازگشت به ارزش‌های غیر توحیدی زمان جاهلیت را به چه کسانی هشدار می‌دهد و کدام عبارت قرآنی بر آن تأکید

می‌کند؟

(۱) مسلمانان صدر اسلام - «و ما محمدَ اَلا رسول قد خلت من قبله الرِّسل»

(۲) مسلمانان تمام دوره‌ها - «و ما محمدَ اَلا رسول قد خلت من قبله الرِّسل»

(۳) مسلمانان تمام دوره‌ها - «اَفان مات او قُتل انقلبتم علی اعقابکم»

(۴) مسلمانان صدر اسلام - «اَفان مات او قُتل انقلبتم علی اعقابکم»

۱۱۹- مطابق آیات قرآن کریم، مصادیق «خَيْرُ الْبَرِيَّةِ» چه کسانی می‌باشند؟

(۱) «و الَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يقيمون الصَّلَاةَ»

(۲) «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ»

(۳) «الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ»

(۴) «لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ»

۱۲۰- امیرالمؤمنین علی (ع) به ترتیب، درباره چه کسانی و به کدام علت فرمود: «آنان در راه باطلی که زمامدارشان می‌رود شتابان فرمان او

را می‌برند؟»

(۱) شامیان - پیش‌بینی سرنوشت و آینده نابسامان جامعه اسلامی پس از خلافت بنی‌امیه

(۲) کوفیان - پیش‌بینی سرنوشت و آینده نابسامان جامعه اسلامی پس از خلافت بنی‌امیه

(۳) شامیان - هشدار نسبت به ضعف مسلمانان در مبارزه با حکومت بنی‌امیه

(۴) کوفیان - هشدار نسبت به ضعف مسلمانان در مبارزه با حکومت بنی‌امیه

زبان انگلیسی (۲)

۱۰ دقیقه

زبان انگلیسی (۲)

• A Healthy Lifestyle
(Get Ready, ..., Grammar)

درس ۲

صفحه ۴۸ تا ۶۷

PART A: Grammar & Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

121- One of my friends ... in this neighborhood for the past ten years without moving to another place.

- 1) have lived
2) will live
3) has lived
4) live

122- We have not seen each other ... the last family meeting, which was almost five years ago.

- 1) since
2) ever
3) for
4) yet

123- She hasn't finished her project ..., but she's sure she'll complete it before the exam.

- 1) for
2) yet
3) since
4) ever

124- I know a professor who was in the ... of taking away marks in tests for incorrect spelling or poor grammar.

- 1) risk
2) habit
3) addiction
4) measure

125- Sarah tries to eat a ... diet that includes fruits, vegetables, and enough protein every day.

- 1) balanced
2) emotional
3) depressed
4) sick

126- The doctor told my grandfather to exercise more and eat less salt to lower his blood ....

- 1) pressure
2) heartbeat
3) attack
4) smoke

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

You can do a few things to make homework less stressful. First, be sure you understand what you have to do in your assignment. Write it down in your notebook if you need to and don't be afraid to ask questions about what is expected.

Second, use any extra time you have at school to work on your homework. Many schools have libraries that are specifically designed for students to study or to get their homework done.

Third, pace yourself. You need to plan your time. If it is a heavy homework day, you will need to devote more time to your homework. Try to take short breaks between subjects to rest your mind. This will help you stay focused and avoid feeling overwhelmed.

Whenever you need help, the first person you should ask for help is your teacher. Sometimes, it is good to have someone explain something that you are not completely sure of. In addition, you might also be able to get some help from another student. If there is a friend who is a good student, think about asking that person to study with you.

127- What is the main idea of the passage?

- 1) Students can follow some advice to avoid worrying about homework.
- 2) Students might get some help from their friends.
- 3) Students can do their homework in school libraries.
- 4) Students should ask their teachers for help when they need it.

128- The pronoun “their” in the second paragraph refers to ... .

1) schools	2) libraries
3) students	4) times

129- If you have any extra time at school, you should ... .

- 1) study or get your homework done
- 2) use it to understand the assignment
- 3) spend time with your friends
- 4) use it to make your day planner

130- When a student needs some help, the first person to ask for help is ... .

- 1) his/ her teacher
- 2) a member in his/ her family
- 3) the best student at school
- 4) his/ her friend

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۲۶ دی

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
حامد کریمی	مسئول دفترچه
آرین غلامی	ویراستار
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
ستایش یآوری	ویراستار مستندسازی

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

۳۰ دقیقه

* بر اساس متن زیر به سه پرسش بعدی پاسخ دهید.

حماسه، صرفاً روایت ماجرای یک فرد نیست، بلکه بازتاب‌دهنده روح جمعی، اساطیر نیاکانی و آرمان‌های بنیادین یک قوم یا ملت در یک برهه سرنوشت‌ساز است. قهرمان حماسی، خود تجسم فضایل مورد تأکید آن جامعه است و سرنوشت جمعی، در پیچ‌وخم نبرد او گره خورده است. این خاصیت، کارکرد حفظ میراث هویتی و انتقال ارزش‌های مشترک را به متن می‌بخشد.

کانون ثقل روایت، همواره بر محور شخصیت و الامقامی می‌چرخد که از لحاظ منش، قدرت بدنی، هوش و پایبندی به اصول اخلاقی، بر اقران خویش برتری مطلق دارد. این قهرمان، نمادِ اعلای اراده در مصاف با نیروهای مفسد یا ستیزه‌جو است. اعمال او، معیار سنجش نهایت شجاعت و وفاداری به سوگندهای مقدس انسانی یا الهی تلقی می‌شود.

۲۵۱- کدام واژه متن بالا نادرست معنا شده است؟

- (۱) اقران: همگنان، هم‌نوعان
(۲) برهه: پاره‌ای از وقت
(۳) ستیزه‌جو: جنگ‌طلب
(۴) ثقل: فراگیری، آموزش

۲۵۲- متن به کدام پرسش(های) زیر پاسخ می‌دهد؟

- الف) آیا فضایل مورد تأکید یک جامعه، همواره در طول زمان ثابت می‌مانند؟
ب) متن‌های حماسی با چه روشی می‌توانند میراث هویتی و ارزش‌های مشترک را حفظ و منتقل کنند؟
ج) قهرمانان در داستان‌های حماسی، چه طور از ضدقهرمانان متمایز می‌شوند؟

- (۱) الف، ب
(۲) فقط ب
(۳) الف، ج
(۴) فقط ج

۲۵۳- شخصی در ردّ ادعای بند دوم در متن بالا، «رستم» را مثال زده است که در داستان‌های شاهنامه شخصیتی محوری دارد ولی هنگام خشم و

گرسنگی، از مهار خود ناتوان است. این شخص، کدام مورد را پیش‌فرض خود دانسته است؟

- (۱) در داستان‌های شاهنامه، مهار نفس هنگام خشم و گرسنگی بخشی از اخلاق است.
(۲) رستم در داستان‌های شاهنامه لزوماً به ستیز با همه نیروهای مفسد نمی‌پردازد.
(۳) در داستان‌های شاهنامه، پیروی از اصول سه‌گانه مشهور دین زرتشت، به تبعیت از او، امری رایج است.
(۴) رستم در شاهنامه، تجلی نیازهای انسان است، به‌ویژه این‌که مدت عمر او خارق‌العاده است.

۲۵۴- رابطه بین واژگان در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) تفضیل - شرح
(۲) افلاس - فقر
(۳) تهوّر - بی‌باکی
(۴) نستوه - خستگی‌ناپذیر

۲۵۵- کلمات به هم ریخته زیر که با تعداد و جایگاه نادرست نقاط نوشته شده است، با نقاط و ترتیب درست، عبارت مشهوری می‌سازد. تعداد نقاط آن

عبارت کدام است؟

اشپ و غنابذ نغلم پغلثم

۹ (۱)

۱۱ (۳)

۱۰ (۲)

۱۲ (۴)

۲۵۶- کدام گزینه متن زیر را بهتر ادامه می‌دهد؟

نیما یوشیج، با ادراکی ژرف از تنگنای فرم سنتی شعر فارسی، دست به ابداعی جسورانه زد که شاکله آن شکستن اوزان عروضی متعارف و گشودن

باب وزن‌های نوسانی بود. این انقلاب، که در شعر «افسانه» به اوج خود رسید، نه تنها به آزادی ساختاری انجامید، بلکه . . .

(۱) شعرای دیگر زبان‌ها را نیز به فکر تغییر در ساختار شعرهای سنتی خود انداخت.

(۲) بستر را برای ورود زبان و اندیشه‌های نوین به گستره شعر معاصر ایران مهیا ساخت.

(۳) عده‌ای را در صحت انتساب عنوان «پدر شعر نو فارسی» به او، به تردید انداخت.

(۴) راه را برای تقلید از گذشتگان در شعر معاصر فارسی بازتر کرد.

۲۵۷- بر اساس متن زیر، درستی و یا نادرستی گزاره‌های زیر به ترتیب کدام است؟

یادگیری ماشینی، زیرشاخه‌ای از هوش مصنوعی است که به سیستم‌ها توانایی یادگیری از داده‌ها را بدون برنامه‌نویسی صریح می‌دهد. الگوریتم‌های یادگیری ماشینی، الگوها را در مجموعه‌های داده‌های بزرگ شناسایی می‌کند و بر اساس آن‌ها پیش‌بینی‌ها یا تصمیم‌گیری‌هایی دارد. این فرایند شامل آموزش مدل‌ها با داده‌های نمونه و سپس استفاده از این مدل‌های آموزش‌دیده برای انجام وظایف جدید است. از تشخیص چهره و گفتار گرفته تا توسعه و تحلیل‌های مالی. یادگیری ماشینی انقلابی در نحوه تعامل ما با فناوری و حل مسائل پیچیده ایجاد کرده است.

الف) یادگیری ماشینی در واقع همان یادگیری داده‌ها با برنامه‌نویسی انسانی است.

ب) انجام وظایف جدید در هوش مصنوعی، مبتنی است بر آموزش الگویی و الگوسازی از داده‌های پیشین.

(۲) درست - نادرست

(۱) درست - درست

(۴) نادرست - نادرست

(۳) نادرست - درست

نیما، احمد، پروین، فروغ و سهراب، هر کدام در یکی از دهه‌های دوم، سوم، چهارم، پنجم و ششم زندگی، دور یک میز نشسته‌اند و هر کدام از هر یک از دسته‌های زیر، یک کارت دارند:

عددها: سه، چهار، شش، هشت، ده

قالب‌های شعری: غزل، قصیده، قطعه، مثنوی، رباعی

جهت: شمال، شرق، جنوب، غرب، بدون جهت

در این باره می‌دانیم:

آن که قالب غزل را در دست دارد، کوچکترین نیست و کارت جنوب دارد. احمد از همه مردها بزرگتر است.
 عددی زوج به آن که در دهه ششم زندگی خود است، نرسیده‌است. نیما نیز در دهه سوم زندگی خود نیست.
 آن که صاحب کارت رباعی است، در دهه ششم زندگی خود است و کنار کسی است که جهت شمال را در دست دارد.
 عدد شخصی که جهت او شمال است، مضرب سه است. فروغ نیز از پروین بزرگتر است.
 آن که در دهه سوم زندگی خود است، از سهراب که عدد دورقمی دارد بزرگتر است و قالب قطعه در دست دارد.
 جهت غرب در دست احمد است که قالب او مثنوی است. آن که جهت شرق دارد، بزرگترین فرد نیست.
 بر این اساس به چهار پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۵۸- کارت چه کسی جهت ندارد؟

(۱) سهراب	(۲) پروین
(۳) فروغ	(۴) نیما

۲۵۹- آن که غزل به‌دست دارد کیست؟

(۱) سهراب	(۲) پروین
(۳) فروغ	(۴) نیما

۲۶۰- عدد سهراب کدام است؟

(۱) ده	(۲) شش
(۳) هشت	(۴) چهار

۲۶۱- کدام مورد با داده‌های بالا به‌طور قطع معلوم نیست؟

(۱) دهه سنی احمد	(۲) کارت عدد احمد
(۳) کارت قالب شعری احمد	(۴) کارت جهت احمد

۲۶۲- در ساعت $۷:۱۰'$ دو زاویه بین عقربه‌های دقیقه‌شمار و ساعت‌شمار تشکیل می‌شود که مجموع آن‌ها ۳۶۰ درجه است. تفریق اندازه این دو

زاویه کدام است؟

(۲) ۴۰°

(۱) ۳۰°

(۴) ۵۰°

(۳) ۴۵°

۲۶۳- اگر هشت کارگر با چهار روز کار ده‌ساعته، نه ساختمان را تخریب کنند، سه کارگر با تقریباً چند روز کار پنج‌ساعته، شش ساختمان را تخریب

می‌کنند؟

(۲) ۱۲

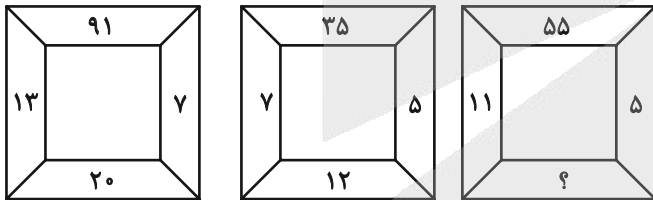
(۱) ۱۰

(۴) ۱۶

(۳) ۱۴

* در دو پرسش بعدی، عدد جایگزین علامت سؤال الگو را از بین گزینه‌ها تعیین کنید.

۲۶۴-

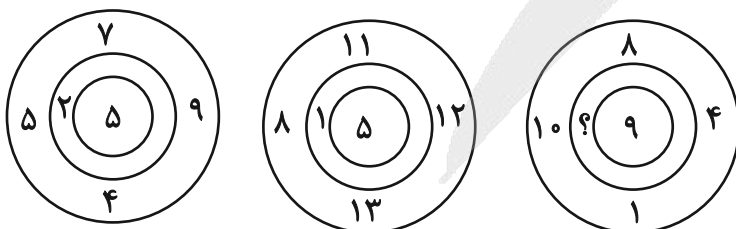
(۲) ۱۲

(۱) ۶

(۴) ۱۸

(۳) ۱۶

۲۶۵-

(۲) ۳

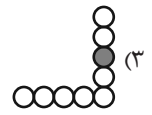
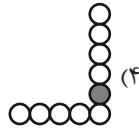
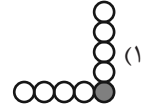
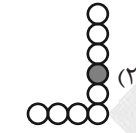
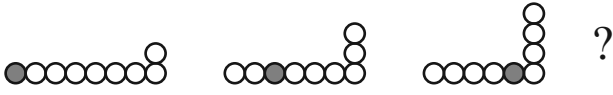
(۱) ۲

(۴) ۵

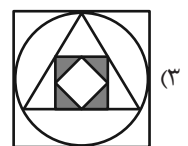
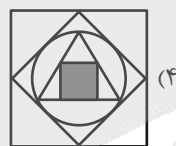
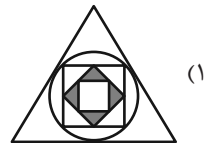
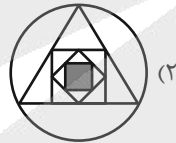
(۳) ۴

* در سه پرسش بعدی تعیین کنید کدام شکل جای خالی یا علامت سؤال را بهتر کامل می‌کند.

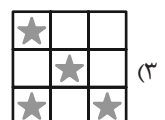
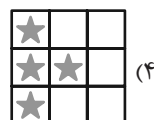
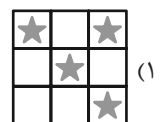
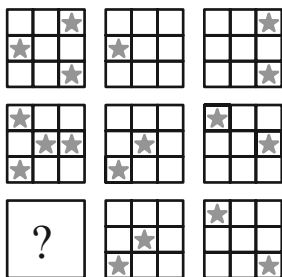
-۲۶۶

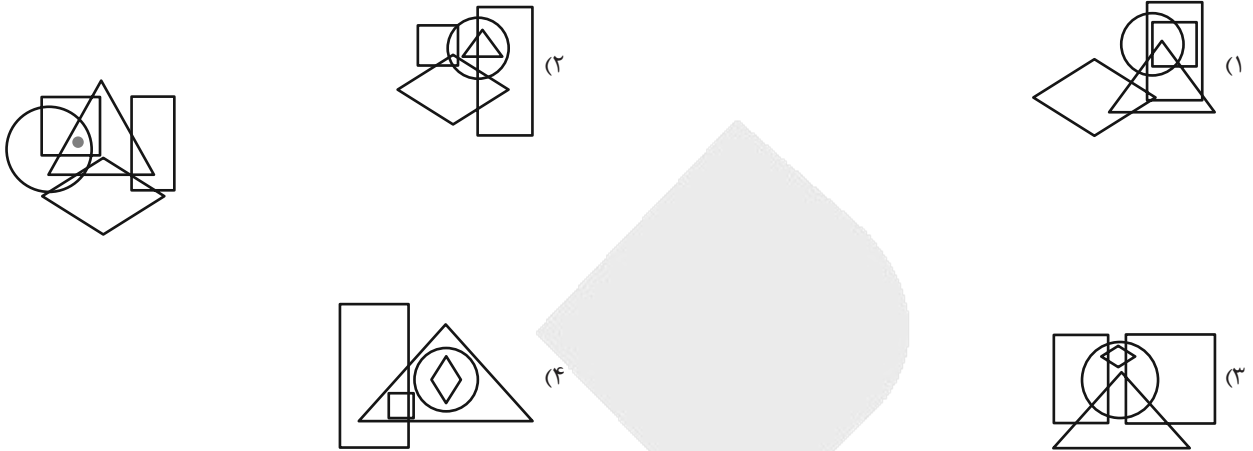
-۲۶۷

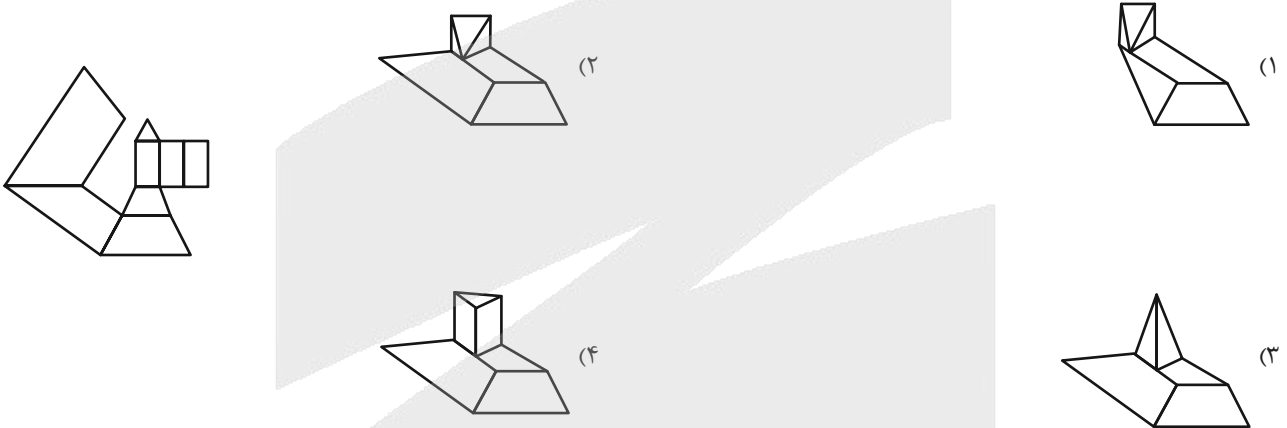
-۲۶۸

۲۶۹- در کدام گزینه می‌توان نقطه را در جایگاهی مشابه با جایگاه آن در شکل زیر قرار داد؟

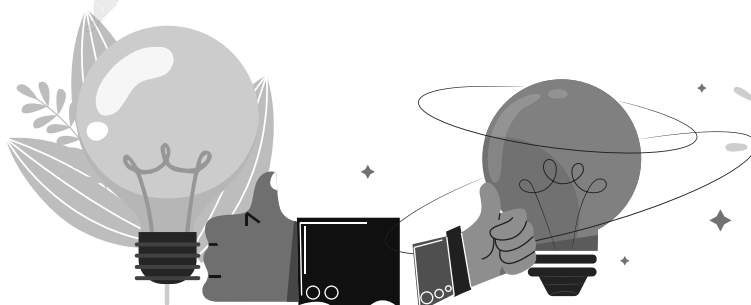
۲۷۰- از شکل گسترده داده شده، حجم هندسی بازی می‌سازیم. کدام نما در این حجم‌های هندسی دیده می‌شود؟

منابع مناسب هوش و استعداد

دوره دوم

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۱»

(مفرد اسدی)

در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ مطالب گفته شده کاملاً صحیح‌اند. اما در گزینه «۱» دقت کنید ممکن است دامنه و برد تابعی با هم برابر باشند ولی آن تابع همانی نباشد. مانند:

$$f = \{(4,2), (2,4)\} \rightarrow \{4,2\} = \text{برد و } \{4,2\} = \text{دامنه}$$

دامنه و برد برابرند ولی تابع همانی نیست!

(توابع ثابت، پندر ضابطه‌ای و همانی، مشابه تمرین ۲ صفحه ۳۲)

۲- گزینه «۳»

(علی حسینی نوه)

تابع f ثابت است، پس خروجی تابع به ازای هر ورودی یکسان است. اگر خروجی تابع f را برابر c در نظر بگیریم، داریم:

$$\begin{aligned} f(a) &= c \\ f(b) &= c \Rightarrow \frac{c+12}{c+2} = c \Rightarrow c^2 + 2c = c + 12 \Rightarrow c^2 + 2c - c - 12 = 0 \\ f(ab) &= c \end{aligned}$$

$$\Rightarrow c^2 + c - 12 = 0 \Rightarrow (c+4)(c-3) = 0 \Rightarrow c = 3 \text{ یا } -4$$

پس مقدار برد تابع ثابت، -4 یا 3 می‌تواند باشد.

(توابع ثابت، پندر ضابطه‌ای و همانی، مشابه تمرین ۶ صفحه ۳۲)

۳- گزینه «۱»

(میثم فشنوری)

چون در هر ۲ ضابطه $x=3$ مشترک است، داریم:

$$x^2 + 3x + a = 2x - a \xrightarrow{x=3} 9 + 9 + a = 6 - a \Rightarrow 2a = -12$$

$$\Rightarrow a = -6$$

الف) نادرست

$$f(-6) = 2(-6) + 6 = -6$$

$$-6 - f(-6) = -6 + 6 = 0$$

$$-f(-6) + f(3) = 6 \rightarrow -(-6) + 12 = 6 \rightarrow 18 \neq 6$$

ب) نادرست

$$f(6) = 36 + 18 - 6 = 48$$

ج) نادرست

$$-(-6)^2 > f(6) \rightarrow -36 > 48$$

همه عبارات نادرست هستند؛ پس پاسخ گزینه «۱» می‌باشد.

(توابع ثابت، پندر ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۷ تا ۲۹)

۴- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

با توجه به اینکه در تابع همانی هر عضو به خودش نظیر می‌شود، یعنی:

$$m = 2$$

$$n + 5 = -1 \Rightarrow n = -6$$

$$\begin{cases} a - b = 4 \\ a + b = 8 \end{cases} \rightarrow 2a = 12 \rightarrow a = 6$$

$$6 - b = 4 \rightarrow -b = 4 - 6 \rightarrow -b = -2 \rightarrow b = 2$$

$$\frac{2ab}{mn} = \frac{2(6)(2)}{(2)(-6)} = \frac{24}{-12} = -2$$

(توابع ثابت، پندر ضابطه‌ای و همانی، مشابه تمرین ۹ صفحه ۳۲)

۵- گزینه «۱»

(رضا قان بابایی)

در تابع همانی دامنه و برد با هم برابر است. پس هر نقطه روی نمودار تابع همانی دامنه و بردش برابر است.

$$\begin{cases} 9 - 6b = 2a \\ -2a + 4b = -8b \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2a + 6b = 9 \\ -2a + 12b = 0 \end{cases} \Rightarrow 18b = 9 \Rightarrow b = \frac{1}{2}$$

$$9 - 6b = 2a \Rightarrow 9 - 6\left(\frac{1}{2}\right) = 2a \Rightarrow 9 - 3 = 2a \Rightarrow 6 = 2a \Rightarrow a = 3$$

$$3a - 2b = 3(3) - 2\left(\frac{1}{2}\right) = 9 - 1 = 8$$

(توابع ثابت، پندر ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۶- گزینه «۳»

(علی آزار)

$$f(x) = (a - b + 4)x^2 + (b - 2)x + 2c - 4 = x$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a - b + 4 = 0 \\ b - 2 = 1 \Rightarrow b = 3 \\ 2c - 4 = 0 \Rightarrow c = 2 \end{cases} \Rightarrow a - 3 + 4 = 0 \Rightarrow a = -1$$

$$(c - 5)f(x) + bx = -3f(x) + 3x = -3x + 3x = 0$$

(توابع ثابت، پندر ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۳)

۷- گزینه «۴»

(علی حسینی نوه)

اگر نقطه‌ای روی نیمساز ناحیه اول و سوم باشد، مؤلفه اول آن با مؤلفه دوم آن برابر است، پس:

$$f(2k) - 2f(k) = -3 \xrightarrow[\text{تابعی ثابت}]{f(x)=c} c - 2c = -3 \rightarrow -c = -3 \Rightarrow c = 3$$

$$f(k) + 4 = a^2 - 6a \xrightarrow{c=3} 3 + 4 = a^2 - 6a \rightarrow a^2 - 6a - 7 = 0$$

$$(a-7)(a+1) = 0 \rightarrow a = 7, -1$$

پس a در بیشترین حالت برابر ۷ است.

(توابع ثابت، پندر ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۳)

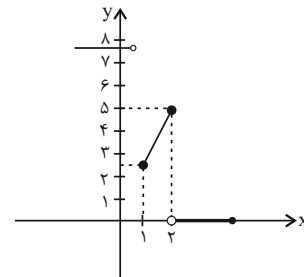
۸- گزینه «۳»

(علی آزار)

$$\text{تابع ثابت } f(x) = (m-n+\delta)x^2 + (m+n)x + 2 = c$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m-n+\delta=0 & m=-2/\delta \\ m+n=0 & n=2/\delta \end{cases}$$

$$g(x) = \begin{cases} 2mx + \delta x & ; x > 2 \\ nx & ; 1 \leq x \leq 2 \\ 2n - m & ; x < 1 \end{cases} = \begin{cases} 0 & ; x > 2 \\ 2/\delta x & ; 1 \leq x \leq 2 \\ 7/\delta & ; x < 1 \end{cases}$$

$$R_g = 2/\delta \leq y \leq 5 \cup \{0, 7/\delta\}$$

$$\text{برد اعداد صحیح برد} = 3, 4, 5, 0$$

(توابع ثابت، پندر ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۳)

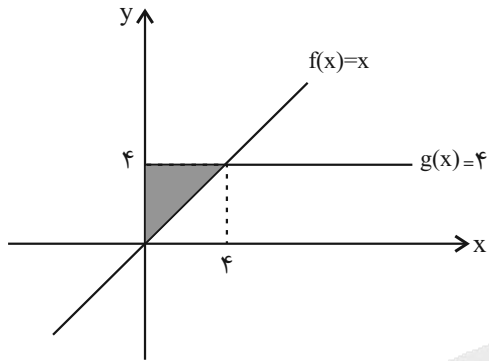
۹- گزینه «۲»

(رضا شان بابایی)

در تابع همانی $f(x) = x$ و در تابع ثابت $g(x) = c$ است.

$$5f(1) + 3g(2) + f(3) = 20$$

$$5(1) + 3g(2) + 3 = 20 \rightarrow 3g(2) = 20 - 8 \rightarrow 3g(2) = 12 \rightarrow g(2) = 4$$

$$\text{مساحت ناحیه محصور} = \frac{\text{ارتفاع} \times \text{قاعده}}{2} = \frac{4 \times 4}{2} = 8$$

(توابع ثابت، پندر ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۳)

۱۰- گزینه «۲»

(مهم اسری)

چون میزان مصرف ۱۲ مترمکعب در بازه $10 \leq x < 18$ است، پس از رابطه $20000x + 40000$ پیروی می‌کند. بنابراین داریم:

$$20000 \times 12 + 40000 = 240000 + 40000 = 280000$$

حالا باید ۲۵ درصد تخفیف را نیز لحاظ کنیم که ۲۵ درصد از ۲۸۰ هزار کسر می‌شود و داریم:

$$280000 - \frac{25}{100} (280000) = 280000 - 25 \times 2800$$

$$= 280000 - 70000 = 210000$$

(توابع ثابت، پندر ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۳)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱- گزینه «۳»

(ممد نورانی)

بیت این گزینه به توصیف زیبایی‌های طبیعت (واقع‌گرایی یا توجه به بیرون) می‌پردازد که از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: پرهیز از زهد ریایی

گزینه «۲»: اعتقاد به قضا و قدر

گزینه «۴»: برتری عشق بر عقل

(سبک عراقی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۲- گزینه «۳»

(ممد نورانی)

در این دوره برخی نویسندگان کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند؛ چنان که ملا حسین واعظ کاشفی کلیله و دمنه را به انشای دوره خود بازگرداند.

(سبک عراقی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۳- گزینه «۲»

(سعید بفقری)

«جهان» در معنای حقیقی خود به کار رفته است.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جام: مجاز از نوشیدنی

گزینه «۲»: آب: مجاز از اشک

گزینه «۳»: زبان: مجاز از سخن

(مجاز، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۱۴- گزینه «۳»

(ریحانه سادات طباطبایی)

فقط در ابیات «الف، ت و ث» مجاز یافت می‌شود:

الف) «بازو» مجاز از «توان، نیرو، قدرت» است.

ت) «سیاه و سپید» مجاز از «تمام موجودات» است.

ث) «هزار» در اینجا مجاز از «بسیار و زمان طولانی» است.

(مجاز، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۱۵- گزینه «۴»

(سعید بفقری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سرو خرامان: مجاز از یار

گزینه «۲»: نرگس (در مصراع دوم): مجاز از چشم یار

گزینه «۳»: لعل: مجاز از لب یار

(مجاز، مشابه امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه ۵۳)

۱۶- گزینه «۴»

(علی صدرازلو)

نَ حَ رُ شَد
تَ جَ دَ نِ
-- UU
فعلاتن

مِ تَا نَت
پِ یَا پِی
ةَ مَ اِش
-- U
فعلون

«مغان گوید، به‌سامانم، سیه‌چشمان» بر وزن «مفاعیلن» هستند. «نرود» بر وزن «فعلن» است. «نماز من» بر وزن «مفاعیلن» است.

(پایه‌های آوایی همسان (ا)، صفحه ۴۳)

۱۷- گزینه «۳»

(علی صدرازلو)

بیت صورت سؤال و ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» هر یک چهار پایه آوایی دارند. ولی بیت گزینه «۳»، سه پایه آوایی دارد.

سِ پی دا	ر مان دَس	ت بی هی	چ چی زی
۱	۲	۳	۴

کَ سی کو	بَ را دَر	فَ رُ شَد
۱	۲	۳

(پایه‌های آوایی همسان (ا)، مشابه امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه ۴۳)

۱۸- گزینه «۱»

(ممدعلی دولت‌فواهی)

وزن بیت گزینه «۱»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

دی	رو	ز	مس	تان	را	ب	ره
-	-	U	-	-	-	U	-
ام	رو	ز	می	در	می	د	هد
-	-	U	-	-	-	U	-

بر	بو	د	آن	سا	قی	ک	له
-	-	U	-	-	-	U	-
تا	بَر	ک	د	از	ما	ف	با
-	-	U	-	-	-	U	-

وزن سایر ابیات: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

(-UU- / -UU- / -UU- / -UU-)

(پایه‌های آوایی همسان (ا)، صفحه ۴۳)

۱۹- گزینه «۲»

(ممدعلی دولت‌فواهی)

وزن واژه پنج کلمه درست است.

وزن واژه سه واژه نادرست است: بهاران: - - - U / روزگارم: - - - U / محبت: - - - U

(پایه‌های آوایی همسان (ا)، مشابه فودرازیایی ۱، صفحه ۳۶ کتاب درسی)

۲۰- گزینه «۳»

(ریحانه سادات طباطبایی)

این بیت به «خود انکایی» و «دوری از امید به تقدیر» توصیه می‌کند.

(مفهوم، صفحه‌های ۵۵)

جامعه‌شناسی (۲)

۲۱- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

هنر قرون وسطی بر بعد معنوی و آسمانی انسان تأکید می‌کرد و نقاشان چهره انسان‌های اسوه را در حاله‌ای از قداست ترسیم می‌کردند اما هنر مدرن بر بعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی تمرکز می‌کند.

بر اساس آیات قرآن کریم انسان هنگامی به کرامت و خلافت دست می‌یابد که به ابعاد دنیوی و این جهانی خود محدود نشود و هر چه می‌تواند به خداوند نزدیک‌تر شود.

(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۲۲- گزینه «۴»

(زهره هاشمی قربانی)

تشریح عبارات نادرست:

الف) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است.

ج) روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری در سده‌های نوزدهم و بیستم میلادی، بیشتر شکل حس‌گرایانه پیدا کرد. از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

د) سکولاریسم به معنای رویکرد دنیوی و صرفاً این جهانی به هستی است. در این رویکرد، همه ظرفیت‌های انسان، متوجه آرمان‌ها و اهداف دنیوی و این جهانی می‌شود.

(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفحه‌های ۳۸، ۴۱ و ۴۲)

۲۳- گزینه «۲»

(سیره‌نسرین نوربخش)

تشریح عبارت‌ها:

الف) سکولاریسم، پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر است. سکولاریسم به معنای رویکرد دنیوی و صرفاً این جهانی به هستی است.

ب) از روشنگری به عنوان مهم‌ترین ویژگی معرفت‌شناختی فرهنگ معاصر غرب یاد می‌شود. روشنگری در معنای عام، پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ غرب نیست. در فرهنگ دینی اسلام، عقل، وحی و تجربه روش‌های

شناخت حقیقت هستند. روشنگری در معنای خاص، به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود.

ج) اومانیزم، مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب است و به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی است.

(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۱ و ۴۳)

۲۴- گزینه «۳»

(نازنین خاتمه هابیلو صفارزاده)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی (پروتستانتیسم) در جهت اصلاح دینی پدید آمدند.

گزینه «۲»: گروهی که تقابلی با جریان دنیاگرا نداشتند و فقط مخالف قدرت پاپ بودند، توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از سلطه کلیسا خارج سازند.

گزینه «۴»: حرکت‌های نوع دوم، مورد هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها قرار گرفتند و امکان گسترش پیدا نکردند.

(پلگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب، مشابه سؤال ۲۲۹ کتاب پرتکرار، صفحه ۴۷)

۲۵- گزینه «۱»

(مهدی‌مهری یعقوبی)

الف) مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث، از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.

ب) رویکرد سکولار، از طریق هنر و تفاسیر پروتستانی از دین در زندگی اجتماعی و فرهنگ عمومی غرب گسترش پیدا کرد.

ج) در دوره رنسانس فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود، به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت و به تفسیر غیر توحیدی فرهنگ یونان و روم باستان بازگشت.

د) ژان کالون و مارتین لوتر، اصلاح‌گران دینی بودند که با تفاسیر پروتستانی از دین، در گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب نقش داشتند.

نکات مهم درسی:

رویکرد سکولار با فلسفه‌های روشنگری، عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ غرب را تسخیر کرد.

(پلگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۳۹ و ۵۰)

۲۶- گزینه «۳»

(معمد ابوالسنی)

تشریح عبارات نادرست:

ب) انقلاب فرانسه که ریشه در دوران رنسانس، اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد، نخستین انقلاب لیبرال در جهان است.

ج) حقوق فطری الهی انسان، ابعاد و نیازهای معنوی و دنیوی انسان را مورد توجه قرار می‌داد و با دو ابزار وحی و عقل شناخته می‌شد.

(پلوتکی، تکوین فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۲۷- گزینه «۲»

(نازنین فاطمه هابیلوصفازاده)

در فرایند تکوین نظام نوین جهانی، مراحل چهارگانه زیر طی شد:

۱) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

۲) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت

۳) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

۴) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

(یامعه جهانی، مشابه سؤال ۲۷۰ کتاب پرتکرار، صفحه ۵۷)

۲۸- گزینه «۴»

(نازنین فاطمه هابیلوصفازاده)

رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع

آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که بازرگانان نسبت به

زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند.

(یامعه جهانی، صفحه‌های ۵۸، ۵۹ و ۶۱)

۲۹- گزینه «۱»

(نازنین فاطمه هابیلوصفازاده)

در اغلب موارد، کشورهای تحت نفوذ و استعمارزده به طرف اقتصاد تک محصولی سوق داده می‌شوند؛ به این معنا که صادرات آن‌ها به یک ماده خام محدود می‌شود.

(تمولات نظام جهانی، مشابه سؤال ۲۸۹ کتاب پرتکرار، صفحه ۶۵)

۳۰- گزینه «۱»

(علی معصومی رستمی)

مورد اول درست است. - مورد دوم: با شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌های خاص، محدود نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود. - درست

گزینه «۳»: «دولت- ملت‌ها خود را با هویتی دینی و معنوی نمی‌شناختند و کاملاً سکولار بودند. - انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

گزینه «۴»: درست - درست

(تمولات نظام جهانی، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

روان‌شناسی

۳۱- گزینه «۲»

(یاس فاطمه ابراهیمیان)

تشریح عبارت نادرست:

مبنای استدلال در دوره کودکی واقعیت‌های ملموس و بیرونی است.

توجه نوجوانان در مقایسه با کودکان، گزینشی‌تر است؛ به این معنا که بر اطلاعات مرتبط متمرکز می‌شوند و با ضرورت‌های تکلیف‌موردنظر، بهتر سازگار می‌شوند.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۷)

۳۲- گزینه «۳»

(یاس فاطمه ابراهیمیان)

تشریح عبارت‌ها:

الف) رامین در مقایسه با برادرش احساس حقارت می‌کند و هویت منفی برای خود قائل است.

ب) هیجان‌ها در صورتی که هدایت نشوند و غلط به کار گرفته شوند به رفتارهای مخرب و پرخطر تبدیل می‌شوند. بنابراین لازم است در این دوره مهارت‌هایی را بیاموزیم که بتوانیم هیجان‌های خود را در جهت صحیح به کار گیریم؛ مانند کنترل خشم.

ج) به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی، تحریک‌پذیری نوجوانان افزایش می‌یابد.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۰)

۳۳- گزینه «۳»

(هانا احمدرزاده)

تشریح عبارت‌ها:

موارد «ج» و «د» نادرست هستند.

الف) بسیاری از نوجوانان به جای تلاش برای کم کردن فاصله بین خود واقعی و خود آرمانی رویاپردازی می‌کنند. هرچند این امر در دوره نوجوانی غیرطبیعی نیست ولی استفاده مکرر از آن سبب افت تحصیلی و افت در سایر عملکردها می‌شود.

نکته: استفاده مکرر از رویاپردازی فعالیت نوجوانان را در دنیای واقعی کم می‌کند و سلامت روان آنها را به خطر می‌اندازد؛ به همین دلیل سبب افت در عملکردهای گوناگون می‌شود.

ب) شناخت فرد، زمانی به رفتار اخلاقی منجر می‌شود که شناخت خود را به باورها، عقاید و ارزش‌هایش تبدیل کرده باشد. پزشکی که می‌داند سیگار کشیدن برای سلامتی مضر است (نسبت به مضر بودن سیگار برای سلامتی شناخت دارد) اما همچنان مصرف آن را ادامه می‌دهد یعنی شناخت او به باور و ارزش تبدیل نشده است.

ج) همه افراد یک خود واقعی و یک خود آرمانی دارند. خود واقعی همان ویژگی‌های فردی و خصوصیتی است که شخص دارای آن می‌باشد. خود آرمانی ویژگی‌ها و ایده‌آلهایی است که فرد دوست دارد داشته باشد. د) رشد سریع شناختی در دوره نوجوانی و جوانی باعث می‌شود فرد بهتر بتواند درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند و واکنش دقیق‌تری نشان دهد.

(روان‌شناسی رشد، سؤال صفحه ۶۲ کتاب درسی، صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

۳۴- گزینه «۳»

(هانا احمدرزاده)

عبارت‌های «ج» و «د» نادرست هستند.

تشریح عبارات:

الف) تحریک اندام‌های حسی موجب احساس محرک می‌شود. به عبارت دیگر احساس نتیجه تحریک اندام‌های حسی توسط محرک‌های گوناگون است و دریافت رنگ تصویر در اثر تحریک گیرنده‌های بینایی به احساس اشاره دارد. تشخیص رنگ تابلو که یعنی تفسیر کردن و معنا دادن به آن، بیانگر ادراک است.

ب) مطالعات حاصل از محرومیت حسی نشان می‌دهد که موجودات زنده و به خصوص انسان‌ها نیاز به احساس دارند یعنی محرک‌های محیطی باید دریافت شوند تا تحریک اندام‌های حسی صورت بگیرد و احساس نیز شکل بگیرد.

ج) از نظر تکاملی احساس محرک‌های بیرونی برای بقای موجود زنده حیاتی است. د) فرایند انتخاب یک محرک یا چند محرک از بین محرک‌های حسی مختلف را توجه می‌نامند. توجه و تمرکز با هم یکسان نیستند و در صورت تداوم یافتن توجه با تمرکز روبه‌رو هستیم که پایدارتر از توجه می‌باشد.

(اساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۶۹، ۷۰ و ۷۳)

۳۵- گزینه «۴»

(یاس فاطمه ابراهیمیان)

تشریح گزینه نادرست:

آماده‌سازی زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه آن قرار می‌گیرد.

(اساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۳۶- گزینه «۲»

(ممدعرفان فرهادی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

- «ایجاد تنوع رنگی در صفحات کتاب درسی توسط نویسنده» از عوامل ایجاد تمرکز به تغییرات درونی محرک‌ها اشاره می‌کند.

- «استفاده از رنگ‌های مختلف و خط کشیدن روی واژگان مهم» از موانع تمرکز به یکنواختی و ثبات نسبی اشاره می‌کند.

(اساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۳۷- گزینه «۲»

(ملیکا زاکری)

در موقعیت مطرح‌شده، محرک غایب است (عدم پخش صدا) ولی توسط کودک گزارش شده است (گزارش شنیده شدن صدا از هدفون)؛ بنابراین معرف کارکرد «هشدار کاذب» می‌باشد.

(اساس، توجه، ادراک، برگرفته از سؤال ۱۶۴ کتاب برگزیده، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

۳۸- گزینه «۴»

(منصوره مولایی)

دانش امروزی از ادراک، بسیار فراتر از آن چیزی است که روان‌شناسان گشتالت مطرح کردند. شواهد تجربی جدید نشان می‌دهد که علاوه بر ویژگی‌های حسی، ادراک به شدت از نوع پردازش افراد اثر می‌پذیرد.

تشریح گزینه‌ها:

مهسا دارای پردازش ادراکی و نازنین دارای پردازش مفهومی است. (رد گزینه ۲)
 «۳». بر همین اساس علت دوبار خوانده شدن حرف «در» توسط مهسا، پردازش ادراکی اوست و نه توجه آگاهانه (رد گزینه ۲). بخش دوم گزینه ۱ «۱». تعریف توهم است و نه خطای ادراکی (رد گزینه ۱).

(اهساس، توفه، ادراک، صفحه‌های ۸۱ تا ۸۳ و ۸۵)

۳۹- گزینه ۱

(مهم‌عرفان فرهاروی)

مراحل حافظه / انواع حافظه	نوع رمزگردانی	ظرفیت یا گنجایش / اندوزش	زمان بازیابی
حسی	حسی	نامحدود	حدود نیم ثانیه
کوتاه‌مدت	حسی (همراه با توجه)	۲ ± ۷ ماده	چند دقیقه
بلندمدت	عمدتاً معنایی	نامحدود	از چند دقیقه تا آخر عمر

(ماظفه و علل فراموشی، برگرفته از سؤال ۲۰ امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه‌های ۹۳ تا ۹۷)

۴۰- گزینه ۴

(مهم‌عرفان فرهاروی)

تشریح عبارت نادرست:

یادگیری مطالب درسی به صورت متراکم به معنی یادگیری آنها بدون استراحت است و یادگیری بدون استراحت نیز باعث تداخل اطلاعات می‌شود؛ پس علت فراموشی ناشی از تداخل اطلاعات است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱ «۱»: در آزمایش ابینگهوس، با گذشت زمان مقدار فراموشی زیاد می‌شود و درصد ذخیره‌سازی کم می‌شود یعنی بین مقدار فراموشی با گذشت زمان ارتباط مستقیم وجود دارد.

گزینه ۲ «۲»: دانش‌آموزان در حین مطالعه درس، سؤال‌هایی را از خودشان می‌پرسند (سؤال کردن) و با مطالعه دقیق آن، به سؤال پاسخ می‌دهند (به خود پس دادن) که مربوط به روش پس‌خبا است.

گزینه ۳ «۳»: در این مثال فرد به عبارت‌های جدول تناوبی معنا داده است و سپس آنها را به حافظه سپرده است.

(ماظفه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۰، ۱۰۲، ۱۰۶ و ۱۰۷)

عربی، زبان قرآن (۲)

۴۱- گزینه ۳

(آرمین ساعدرپناه)

«ما مِن دَابَّةٍ»: هیچ جنبنده‌ای نیست (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فِي الْأَرْضِ»: در زمین / «لَا طَائِرٌ»: نه هیچ پرنده‌ای (رد گزینه ۱) / «يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ»: با بال‌هایش پرواز می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «إِلَّا أُمَّمٌ أُمَّتَالِكُمْ»: مگر آن‌که آن‌ها آنبیزا گروه‌هایی مانند شما هستند (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه، صفحه ۳۱)

۴۲- گزینه ۲

(مهم‌رضا سوری)

«انطلاقه و توقفه السریعان»: به حرکت درآمدن و توقف سریع (رد سایر گزینه‌ها) / «يُثِيرَانِ التَّعَجُّبَ» (در این جا): تعجب را برمی‌انگیزد «که» اضافی است؛ رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «سُمِّي طَنَانًا»: طنان نامیده شده است (رد سایر گزینه‌ها) / «لِأَنَّهُ يُحَدِّثُ طَنِينًا»: زیرا صدایی پدید می‌آورد (رد سایر گزینه‌ها) / «بِسَبَبِ سُرْعَةِ جَنَاحَيْهِ»: به دلیل سرعت بال‌هایش، به سبب سرعت دو بالش (رد گزینه ۱)

(ترجمه، صفحه ۳۲)

۴۳- گزینه ۱

(مهران سعیرنیا)

«إِذَا عَامَلَتِ النَّاسَ» (فعل شرط): اگر با مردم رفتار کنی، هرگاه با مردم رفتار کردی (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «يَعَامَلُونَكَ بِمِثْلِهَا»: با تو به مانند آن رفتار می‌کنند (رد سایر گزینه‌ها) / «سَبِيقِي لَكَ»: برایت باقی خواهد ماند (رد گزینه ۳) / «قُلُوبِهِمْ»: دل‌هایشان (رد گزینه ۲)

(ترجمه، ترکیبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «الجاهلون» اسم فاعل از فعل ثلاثی مجرد است.

گزینه «۲»: «حامل» اسم فاعل از فعل ثلاثی مجرد است.

گزینه «۳»: «عمال (جمع عامل)» اسم فاعل از فعل ثلاثی مجرد است.

(قواعد، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

(افشین کریمیان فرد)

۴۹- گزینه «۳»**تشریح گزینه‌های دیگر:**

گزینه «۱»: «المعلم» و «الطالب» اسم فاعل هستند.

گزینه «۲»: «مدرّس» و «متکلمین» اسم فاعل هستند.

گزینه «۴»: «عالِم» اسم فاعل است.

(قواعد، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

(کامران عبدالهی)

۵۰- گزینه «۴»

صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن اسم فاعل، فاعل باشد. در این

گزینه «المجتهد» اسم فاعل است و نقش فاعل را دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «الضاحک» اسم فاعل است اما صفت می‌باشد.

گزینه «۲»: «المهندس» اسم فاعل است اما مبتداست.

گزینه «۳»: اسم فاعلی در این گزینه وجود ندارد.

(قواعد، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۴۴- گزینه «۴»

(همیدرضا خانرامینی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «در زندگی‌ات» اضافی است.

گزینه «۲»: «آثرنی علی نفسه»: مرا بر خودش برگزید

گزینه «۳»: «لا أقول»: نمی‌گویم - «أنصح»: نصیحت می‌کنم

(ترجمه، ترکیبی)

۴۵- گزینه «۴»

(مهران سعیدنیا)

«هرکس به دیگران کمک کند»: من یساعداً الآخرین (رد سایر گزینه‌ها) /

«احساس خوشبختی می‌کند»: ینشعر بالسعادة (رد سایر گزینه‌ها)

(تعریب، ترکیبی)

۴۶- گزینه «۱»

(مهمدرضا سوری)

«الف»: هزار

(واژگان، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۲۷)

۴۷- گزینه «۱»

(همیدرضا خانرامینی)

«یتناول» فعل شرط است و به صورت مضارع التزامی «بخورد» ترجمه

می‌شود. «یسترح» نیز جواب شرط است و به صورت مضارع اخباری

«استراحت می‌کند» ترجمه می‌شود.

(ترجمه فعل، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۳۲)

۴۸- گزینه «۴»

(مهران سعیدنیا)

«المتوکّلین» اسم فاعل از فعل ثلاثی مزید می‌باشد.

تاریخ (۲)

۵۱- گزینه «۲»

(یاسین ساعدی)

عثمان بن عفان، روش متفاوتی نسبت به خلفای قبل از خود در پیش گرفت. او فردی را که پیامبر به طائف تبعید کرده بود، به مدینه بازگرداند. خلیفه سوم همچنین شماری از افراد خاندان اموی را بر سر کار آورد و دست آنان را در اداره امور خلافت باز گذاشت. برخی از صحابه پیامبر همچون ابوذر غفاری و عمار یاسر، نسبت به رفتار منصوبان خلیفه انتقاد و اعتراض کردند. خلیفه که تحت تأثیر اطرافیان و مشاوران خود از جمله مروان بن حکم قرار داشت، انتقادکنندگان را تبعید نمود.

امام علی (ع) مصمم بود که مطابق کتاب خدا و سنت پیامبر عمل نماید؛ از این رو، سران قریش و به ویژه اشراف بنی امیه که از بیعت با ایشان خودداری کرده بودند، به مخالفت و دشمنی برخاستند. از جمله معاویه، پسر ابوسفیان که توسط امام علی (ع) از حکومت شام برکنار شده بود، به بهانه خون خواهی عثمان، به سرکشی پرداخت. معدودی از بزرگان قریش مانند طلحه و زبیر نیز که بیعت کرده بودند، چون امام با تقاضایشان برای به دست گرفتن حکومت برخی شهرها و مناطق موافقت نکرد، بیعت خود را شکستند و به صف مخالفان پیوستند.

(تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، برگرفته از امتحانات مدرسه، صفحه‌های ۳۵ و ۳۷)

۵۲- گزینه «۱»

(مهمرمهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

(الف) ابوبکر و عمر در دوران زمامداری خویش، تا حدودی مراقب بودند که عدالت را میان افراد و گروه‌های مختلف مسلمان رعایت کنند.

(ب) امام علی (ع)، بیت‌المال را به‌طور مساوی میان تمام مسلمانان اعم از عرب و غیرعرب، سیاه و سفید و بنده و آزاد تقسیم کرد.

(ج) برخی سیاست‌های عثمان بن عفان، علاوه بر ایجاد نارضایتی در میان مسلمانان، باعث تشدید اختلافات و اوج گرفتن مجدد تعصبات طایفه‌ای و قبیله‌ای در درون جامعه اسلامی شد.

(د) در دوران خلافت عمر و عثمان، درآمدهای فراوانی از سرزمین‌های ثروتمندی که فتح شده بود، به خزانه مسلمانان در مدینه سرازیر شد.

ه) ساده‌زیستی و سخت‌گیری عمر بن خطاب نسبت به کارگزاران خلافت و بزرگان قریش، از ثروت‌اندوزی و تجمل‌گرایی آنان جلوگیری کرد.

(تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

۵۳- گزینه «۱»

(مهمرمهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

(الف) با فتح مصر، سلطه و نفوذ سیاسی - نظامی امپراتوری روم شرقی در آن سرزمین از بین رفت و شام از خطر هجوم رومیان تا حدودی در امان ماند.

(ب) رفتار مسالمت‌آمیز و مدارا جویانه پیروان اسلام با مسیحیان به هنگام فتح شام و امید به آزادی مذهبی در زیر سایه حکومت مسلمانان، تأثیر بسزایی در متحد نشدن مصریان با رومیان داشت.

(ج) عمرو عاص که آبادانی و ثروت فراوان سرزمین مصر را از نزدیک مشاهده نموده و تا اندازه‌ای با وضعیت سیاسی و اجتماعی آنجا آشنا بود، فرماندهی سپاه اعراب مسلمان را در حمله به مصر به عهده گرفت.

(د) در جریان محاصره شهر بیت المقدس (ایلیا)، ساکنان مسیحی شهر اعلام کردند که فقط در حضور خلیفه، قرارداد صلح و تسلیم شهر را امضا می‌کنند.

(تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

۵۴- گزینه «۲»

(عاطفه طاهر)

در زمان امویان درگیری و جنگ‌های زیادی میان مسلمانان و سپاه امپراتوری روم شرقی اتفاق افتاد. حتی سپاهیان مسلمان چندین بار شهر قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری روم را از زمین و دریا محاصره کردند؛ اما موفق به فتح آن نشدند.

(امویان بر مسند قدرت، برگرفته از امتحانات مدرسه، صفحه ۵۵)

۵۵- گزینه «۲»

(مهمرمهری ابوالحسنی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

(ج) در زمان برخی از خلفای اموی، برخلاف تصریح اسلام، از نومسلمانان در خراسان و مناطق دیگر جزیه گرفته شد.

(د) بیشتر صاحب‌منصبان سیاسی و نظامی حکومت اموی، به‌ویژه حاکمان شهرها و مناطق مختلف قلمرو خلافت، افرادی خشن و خونریز بودند که حجاج بن یوسف ثقفی از مشهورترین این افراد بود.

(امویان بر مسند قدرت، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۹)

۵۶- گزینه «۴»

(مفهم‌مهری یعقوبی)

امام سجاد (ع) نقش تعیین‌کننده‌ای در عرضه‌ی تعالیم اسلامی در شهر مدینه داشتند.

(امویان بر مسند قدرت، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۶۲)

۵۷- گزینه «۴»

(مهری‌کاروان)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در دوره‌ی نخست خلافت عباسیان، تشکیلات اداری (دیوانی)

منظم و منسجمی با اقتباس از نظام دیوانی «عهد ساسانیان» شکل گرفت.

گزینه «۲»: دومین خلیفه‌ی عباسی «منصور» نام داشت که پس از برادرش،

سفاح به خلافت رسید.

گزینه «۳»: یکی از اقدامات مهم «منصور» برای تحکیم و تثبیت خلافت

خاندان خود، بنای شهر بغداد به عنوان پایتخت عباسیان بود.

(پهوان اسلام در عصر فلاحت عباسی، صفحه‌های ۶۶ تا ۶۸ و ۷۰)

۵۸- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ج) مرکز علمی بزرگی با نام دارالعلم (الحکمه) در قاهره شکل گرفت و

استادان بزرگی در آن مرکز علمی به تدریس علوم مختلف از قبیل فقه،

نجوم، طب و ادبیات گماشته شدند.

د) خلافت فاطمی نسبت به ترویج مذهب تشیع اسماعیلی و رواج آیین‌های

شیعی در مناطق زیر سلطه‌ی خود، اهتمام جدی داشت؛ اگرچه معدودی از

خلفای فاطمی، محدودیت‌هایی را برای پیروان سایر مذاهب از جمله اهل

تسنن ایجاد کردند؛ اما در بیشتر دوران حکومت فاطمیان، اهل تسنن

آزادانه به زندگی و فعالیت دینی و اجتماعی خود مشغول بودند.

(پهوان اسلام در عصر فلاحت عباسی، صفحه‌های ۷۵، ۷۶ و ۷۸)

۵۹- گزینه «۲»

(مهری‌کاروان)

تشریح عبارت‌ها:

الف) زرتشتیان ساکن بحرین به اطاعت مسلمانان و پرداخت جزیه گردن نهادند.

ب) اندکی پس از برداشتن دولت آل‌منذر، دسته‌ای از سپاهیان ساسانی، از

قبیله‌های عرب مجاور مرزهای ایران شکست خوردند. بر اثر این واقعه،

عظمت قدرت ساسانیان در چشم اعراب فرو ریخت و باعث تشویق و

تحریک بیشتر آنان برای هجوم به کاروان‌ها و آبادی‌های مرزی ایران شد.

ج) خبر پیروزی خیره‌کننده‌ی اعراب مسلمان بر رومیان در شام، موجب

تقویت روحیه و انگیزه‌ی جنگاوران عرب در قادسیه شد.

د) یمن از زمان پادشاهی خسرو انوشیروان به تصرف ساسانیان در آمد.

(اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۲)

۶۰- گزینه «۳»

(مفهم‌مهری یعقوبی)

به تدریج شرایط مناسبی برای همزیستی مسالمت‌آمیز و همکاری میان

ایرانیان با مهاجران عرب، نخست در زمینه‌ی تجارت و کشاورزی و سپس در

زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی به وجود آمد و کم‌کم مهاجران جذب

فرهنگ ایرانی شدند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مهاجرت قبیله‌های عرب به ایران در قرن اول، از دوران فتوحات و

با هدف تحکیم سلطه‌ی مسلمانان بر ایران شروع شد.

گزینه «۲»: بیشتر اعراب مهاجر با همان زندگی بدوی و خانه‌به‌دوشی در

واحه‌های اطراف شهرها و روستاها مستقر شدند و تعدادی نیز در شهرها

سکونت گزیدند.

گزینه «۴»: مجاورت اعراب در ابتدا برای ایرانیان ناخوشایند بود و از این‌رو،

در برخی جاها مانند قم، با آنان درگیر شدند و در مواردی دیگر ساکنان

محلی، آن منطقه را ترک کردند.

(اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۵)

تاریخ (۲) - سؤال‌های مشابه امتحانی

۶۱- گزینه «۳»

(مفهم ابوالحسنی)

امام علی (ع) ناگزیر به دفع سرکشی‌ها و آشوبگری‌هایی شد که اشراف

بنی‌امیه نقش مهمی در ایجاد آنها داشتند. بدین منظور امام مرکز خلافت را

از مدینه به کوفه منتقل و در سه جنگ جمل، صفین و نهروان با دشمنان

مقابله کرد.

(تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۳۵)

۶۲- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

امام حسن (ع) در سال سوم هجرت در مدینه ولادت یافت. آن حضرت، با وجود خردسالی، در برخی وقایع مهم دوران پیامبر از جمله ماجرای مباحله رسول خدا با مسیحیان نجران و در جریان نزول آیه تطهیر، به عنوان مصداق اهل بیت حضور داشت.

(تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۴۶)

۶۳- گزینه «۴»

(مهممهری یعقوبی)

یکی از مهم‌ترین فتوحات مسلمانان در زمان بنی‌امیه، فتح اسپانیا (اندلس) به دست سردارانی چون طارق بن زیاد و موسی بن نصیر بود.

(امویان بر مسند قدرت، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۵۵)

۶۴- گزینه «۳»

(مهممهری یعقوبی)

مهم‌ترین پیامد فتوحات مسلمانان، در عرصه دین و فرهنگ جلوه‌گر شد؛ نه در منابع اقتصادی و درآمدهای مالیاتی سرزمین‌های تصرف‌شده.

(تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۶۵- گزینه «۳»

(مهممهری یعقوبی)

داعیان عباسی، بدون اسم بردن از فرد خاصی، مردم را به حکومت «آل محمد» فرا می‌خواندند. دعوت به آل محمد از یک سو باعث می‌شد که شیعیان و طرفداران اهل بیت جذب جنبش شوند و از سوی دیگر، هویت رهبر واقعی جنبش شناسایی نشود و از تعقیب و مجازات در امان بماند.

(امویان بر مسند قدرت، برگرفته از سؤال ۳ پرسش‌های نمونه درس ۶، صفحه ۶۳)

۶۶- گزینه «۲»

(مهری کاردران)

برجسته‌ترین میراث اسلامی اندلس در عرصه علم و اندیشه تجلی یافت و مسلمانان اندلسی نقش مؤثر و پویایی را در پیشرفت رشته‌های گوناگون علوم و معارف از قبیل تفسیر، حدیث، فقه، کلام، ادبیات، پزشکی، داروسازی، گیاه‌شناسی، ریاضیات، نجوم و مهم‌تر از همه فلسفه ایفا کردند.

(امویان بر مسند قدرت، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۶۴)

۶۷- گزینه «۱»

(مهممهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) پیشینه تأسیس دیوان در دوران اسلامی به زمان عمر بن خطاب، خلیفه دوم بازمی‌گردد. او به پیشنهاد هرمزان، یکی از فرماندهان اسیر ایرانی، دیوان چند (سپاه) را در مدینه تشکیل داد.

ب) خاندان برمکی سرانجام به‌طور ناگهانی و بی‌رحمانه به دستور

هارون الرشید، پنجمین خلیفه عباسی از صفحه روزگار محو شدند.

(چون اسلام در عصر خلافت عباسی، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۶۸- گزینه «۱»

(مهممهری ابوالحسنی)

یکی از ویژگی‌های شاخص خلافت عباسیان، اجتناب از سیاست عرب‌گرایی بود که امویان دنبال می‌کردند.

(چون اسلام در عصر خلافت عباسی، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۶۹)

۶۹- گزینه «۳»

(مهری کاردران)

پیروزی اعراب مسلمان در جنگ نهاوند، سرنوشت حکومت ساسانی را قطعی کرد. فاتحان، این پیروزی را فتح الفتوح نامیدند.

(اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی،

برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۸۳)

۷۰- گزینه «۳»

(مهممهری یعقوبی)

در زمان حکومت بنی‌امیه، مناطق مختلف ایران تحت فرمان و نظارت والی عراق اداره می‌شد؛ البته در مواقعی نیز خلفای اموی در عزل و نصب حاکمان مناطق مهمی مانند خراسان و آذربایجان به طور مستقیم دخالت می‌کردند.

(اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی،

برگرفته از سؤال ۱ قسمت ب نهایی ۱۳۰۳، صفحه ۸۴)

جغرافیا (۲)

۷۱- گزینه «۱»

(مهمبر ابوالحسنی)

فلات‌ها، سرزمین‌های مرتفع و نسبتاً همواری هستند که در کوهستان‌ها محصور بوده و کناره‌های آنها با شیب تند به نواحی پست متصل می‌شود. کوه ناهمواری برجسته و مرتفعی است که معمولاً دامنه‌های تند و قله برجسته دارد.

فلات‌ها و کوه‌ها هردو مرتفع‌اند؛ اما کوه دارای قله است و هرچه به سمت نوک آن می‌رویم، باریک‌تر می‌شود؛ اما فلات مرتفع و نسبتاً مسطح است.

(ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه ۳۸)

۷۲- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

هوازدگی فیزیکی: در هوازدگی فیزیکی، سنگ‌ها در نتیجه اختلاف دما، گرم و سرد شدن و یا انبساط و انقباض و در هنگام روز و شب و فصل زمستان و تابستان یا یخ زدن آب در شکاف سنگ‌ها و مواردی از این قبیل به قطعات کوچک‌تر خرد می‌شوند؛ اما در ترکیب شیمیایی آنها تغییری به وجود نمی‌آید. هوازدگی شیمیایی: در هوازدگی شیمیایی، ساختمان کانی‌ها و ترکیب شیمیایی سنگ‌ها تغییر می‌کند. اکسیژن و رطوبت از عوامل مهم هوازدگی شیمیایی هستند. برای مثال اکسیژن هوا موجب اکسید شدن برخی کانی‌ها نظیر آهن می‌شود.

(ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه ۴۱)

۷۳- گزینه «۳»

(مهمبر مهری یعقوبی)

تصویر سؤال، مربوط به یک دره «۷» شکل است.

این دره‌ها، معمولاً بر اثر جریان آب رودها و فرسایش آبی شکل می‌گیرند.

(ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۷۴- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

فرسایش طبیعی در نواحی بیابانی:

اشکال کاوشی: این نوع فرسایش بیشتر حاصل کنده شدن ذرات از یک مکان و انتقال آنها به مکان‌های دیگر است.

اشکال تراکمی: این فرسایش حاصل انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان است.

کلوت یا یاردانگ در رسوبات نرم به‌جامانده از دریاچه‌های قدیم پدید می‌آید. طی میلیون‌ها سال، باد شیارهایی موازی و U شکل در این رسوبات ایجاد می‌کند. به تدریج بخش نرم را با خود می‌برد و بخش‌های سخت‌تر باقی می‌مانند.

گرزدیو و ستون‌های سنگی: گاهی باد مواد نرمی را که در زیر یا لبه تخته‌سنگ‌ها قرار گرفته‌اند، تخریب می‌کند و با خود می‌برد و بخش‌های سخت و مقاوم را باقی می‌گذارد. در نتیجه ستون‌های سنگی به شکل قارچ یا سایر اشکال به وجود می‌آیند که به آنها گرزدیو، دودکش جن و ... می‌گویند.

کلوت یا یاردانگ و گرزدیو و ستون‌های سنگی جزء اشکال کاوشی هستند.

(رد گزینه‌های «۱» و «۲»)

با توجه به توضیحات کلوت یا یاردانگ و گرزدیو، مورد «ج» اشتراک هردوست.

(ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۷۵- گزینه «۴»

(مهمبر ابوالحسنی)

هرچه ارتفاع افزایش می‌یابد، تعداد گونه‌ها، قد یا بلندی گیاهان، انبوهی و درجه رشد گیاهان و همچنین فصل رویش آنها کمتر و کوتاه‌تر می‌شود. بنابراین رابطه آنها رابطه معکوس است.

هرچه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه بیشتر باشد، میزان تولید ماده آلی در آنجا بیشتر است؛ بنابراین رابطه آنها مستقیم است.

(نوامی زیستی، برگرفته از سؤال ۱۵ امتحان نوبت ۱۴۰۳، صفحه ۵۷)

۷۶- گزینه «۴»

(سیرمهبی رضازاده)

نواحی شمالی کشور روسیه، از جمله نواحی قطبی و نواحی مرکزی کشور اندونزی از جمله نواحی استوایی محسوب می‌شوند. هرچه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه بیشتر باشد، میزان تولید ماده آلی در آنجا بیشتر است.

میزان تولید ماده آلی و سرعت رشد گیاهان در نواحی استوایی بیشتر از نواحی قطبی است. به‌طور میانگین در نواحی استوایی انرژی خورشیدی دریافتی روزانه حدود ۸۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است.

(نوامی زیستی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۷۷- گزینه «۲»

(یاسین ساعدی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) نواحی ساحلی کمتر از ۱۵ درصد سطح زمین را شامل می‌شوند؛ در حالی که ۴۰ درصد جمعیت جهان را در خود جا داده‌اند.

ج) زهکشی اراضی ساحلی به معنای خارج کردن آب از آنهاست. (نه ماسه)

(نواحی زیستی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۷۸- گزینه «۳»

(مهروی کارزان)

مهم‌ترین عواملی که سواحل را تهدید می‌کنند عبارت‌اند از:

۱) بالا آمدن سطح آب دریا

۲) آلودگی

(نواحی زیستی، برگرفته از سؤال ۸ قسمت ب نهایی ۱۴۰۳، صفحه ۶۰)

۷۹- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت اول ارزیهشت‌ماه)

امروزه در اثر رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات، برخی از زبان‌ها در جهان غلبه بیشتری پیدا کرده‌اند. همین عامل منجر به کاهش تنوع زبانی در میان برخی ملت‌ها شده است. پیش‌بینی می‌شود که در آینده برخی از زبان‌های بومی و محلی در نواحی مختلف از بین بروند. بنابراین تغییر در الگوی پراکندگی زبان‌ها، موجب گسترش برخی زبان‌ها و تغییر در وسعت نواحی زبانی شده است. به همین دلیل، اغلب کشورهای جهان یا نواحی سعی می‌کنند زبان ملی و زبان‌های بومی و محلی خود را حفظ کنند تا هویت فرهنگی‌شان پابرجا بماند.

گاهی پخش و انتشار از یک فرهنگ به فرهنگ‌های دیگر بدون آنکه فرهنگ‌ها در تماس مستقیم با یکدیگر باشند، اتفاق می‌افتد. امروزه برخلاف گذشته، با توجه به گسترش رسانه‌ها، این نوع پخش فرهنگی غالب است و رسانه‌ها نقش عمده‌ای در تغییر علائق، رفتارها و سبک زندگی روزانه دارند. امروزه فرایند یکسان‌سازی فرهنگ‌ها و توسعه فرهنگ کشورهای سلطه‌گر خطری بزرگ برای فرهنگ و هویت ملی و بومی نواحی جهان است.

(نواحی فرهنگی، صفحه‌های ۷۱ و ۸۱)

۸۰- گزینه «۴»

(مهروی کارزان)

پخش فرهنگی از زمان‌های بسیار کهن وجود داشته است. بسیاری از ابداعات بشر که در تمدن‌های اولیه شکل گرفته‌اند، مانند شیوه کشاورزی، خط، ذوب فلزات و تولید سلاح‌های جنگی، کم‌کم از ناحیه مبدأ خود به نواحی اطراف گسترش یافته‌اند.

(نواحی فرهنگی، برگرفته از سؤال ۳ قسمت ب نهایی ۱۴۰۳، صفحه ۷۹)

فلسفه

۸۱- گزینه «۲»

(نازنین خاتمه هاییلو صفارزاده)

تشریح عبارت‌ها:

الف) «سوفیست‌ها»، به این دلیل که سخن‌اندیشمندان و جهان‌شناسان با یکدیگر متضاد است و آنها نتوانسته‌اند تفسیر درستی از جهان به دست آورند، نظریات آنان را بی‌پایه دانستند.

ب) «تالس» عقیده داشت که آب، اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست و همه چیز، در نهایت، از آب ساخته شده است؛ زیرا او می‌دید که آب در درجات بالا بخار می‌شود و در درجات بسیار پایین منجمد و سخت می‌گردد و وقتی به صورت باران می‌آید، گیاهان از زمین می‌رویند. پس این‌ها هم حتماً شکل دیگری از آب‌اند.

ج) «هراکلیتوس» عقیده داشت «دگرگونی و حرکت» قانون زندگی و قانون کائنات است. (از نظر پارمنیدس، حرکت وجود ندارد؛ پس صرفاً مفهومی ذهنی است، اما در نظر هراکلیتوس، این مسئله کاملاً برعکس است و حرکت واقعی است.)

(آغاز تاریخی فلسفه، براساس «به کار بیندیریم» صفحه ۳۵ کتاب درسی، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۸۲- گزینه «۴»

(نازنین خاتمه هاییلو صفارزاده)

تشریح گزینه نادرست:

آشفتگی فکری مردم آن، منجر به ظهور سوفیست‌ها شد، نه برعکس. (گرچه در گذر زمان، قطعاً نظرات سوفیست‌ها باعث تشویش فکری بیشتر در میان مردم آن شد، اما منشأ پدید آمدن این تشویش در آغاز، نظرات سوفیست‌ها نبود؛ بلکه نظرات متضاد اندیشمندان و جهان‌شناسان ایونی بود.)

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۴)

۸۳- گزینه «۲»

(مفهم قاسمی)

سقراط نمی گوید فقط خدا دانا است، بلکه می گوید غیر خدا هم علم محدود و اندکی دارند، اما دانای حقیقی که همه چیز می داند (دانای مطلق) فقط خداوند است.

(زندگی بر اساس اندیشه، برگرفته از سؤال ۲۳۵ کتاب پرتکرار، صفحه ۳۰)

۸۴- گزینه «۳»

(موسی سپاهی)

دیرزمانی بود که سخنان شیرین و پرمعنای سقراط بر سر زبان ها بود. سخنان به ظاهر ساده و گاه خنده آورش ژرفای خاصی داشت. لباس های ساده می پوشید. اخلاق و منش جذابی داشت. رفتار متواضعانه و همراه با احترام او موجب شده بود جوانان زیادی مجذوبش شوند.

(زندگی بر اساس اندیشه، صفحه ۳۶)

۸۵- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

سقراط می گفت من همچون یک ماما عمل می کنم. همان طور که ماما به خانم باردار کمک می کند تا فرزندش را به دنیا آورد، من نیز در گفت و گو با دیگران کمک می کنم که خودشان حقیقت را بیان کنند.

مقامات حکومتی سقراط را به اتهام فاسد کردن جوانان و بی ایمانی به خدایان بازداشت کردند و او را محاکمه نمودند.

(زندگی بر اساس اندیشه، صفحه های ۳۸ و ۳۹)

۸۶- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

سقراط، خورشید و ماه را سنگ و خاک می دانست و می گفت این ها موجودات مادی و غیرالهی هستند.

تشریح گزینه های نادرست:

گزینه «۱»: سقراط به وجود عالم ماوراءالطبیعه اعتقاد داشت.

گزینه «۳»: سقراط مرگ را پایان زندگی نمی دانست.

گزینه «۴»: سقراط به وجود قدرت، عدالت و دانش فوق بشری اعتقاد داشت.

(زندگی بر اساس اندیشه، صفحه های ۴۱ و ۴۲)

۸۷- گزینه «۲»

(کتکور سراسری ۱۳۰۴ نوبت دوم، تیرماه)

پدید آمدن نظام تعلیم و تربیت در جوامع بشری برای رسیدن به هدف «انتقال معرفت» است. اگر انسان باور نداشته باشد که می تواند حقیقت و واقعیت را بشناسد (رد امکان شناخت)، انتقال معرفت در نظام تعلیم و تربیت هم بی معنا خواهد بود.

(امکان شناخت، صفحه های ۴۷ و ۴۸)

۸۸- گزینه «۳»

(موسی سپاهی)

گزینه «۳»، دقیقاً ماهیت شناخت انسان را به خوبی توصیف می کند و به این نکته اشاره دارد که شناخت ما فقط به اشیا محسوس محدود نمی شود؛ بلکه موضوعاتی فراتر از آن ها (مثل گذشته، آینده و موجودات نامحسوس) را هم دربرمی گیرد و در کنار این شناخت، ما آگاهی داریم که شناخت ما محدود است و ممکن است به خطا منجر شود.

(امکان شناخت، صفحه ۴۵)

۸۹- گزینه «۳»

(موسی سپاهی)

تشریح گزینه نادرست:

توجه ویژه کانت، فیلسوف قرن هجدهم آلمان، به شناخت سبب شد که شاخه «معرفت شناسی» فلسفه رشد بیشتری کند و فیلسوفان بیشتری در دوره جدید بدان بپردازند. (دقت کنید که «معرفت شناسی» از فلسفه جدا نشده است، بلکه شاخه ای مستقل از «وجودشناسی» محسوب می شود).

(امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۹۰- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

یکی از سوفیست ها «گرگیاس» بود. او که در فن سخنوری بسیار توانا بود، می گوید: «ولاً چیزی وجود ندارد. ثانیاً اگر هم چیزی وجود داشته باشد، برای انسان قابل شناخت نیست و انسان ابزار شناخت آن را ندارد. ثالثاً اگر برای انسان قابل شناخت باشد، نمی تواند آن را به دیگری بیاموزد و منتقل نماید.» بنابراین عبارتهای «ب» و «د» نادرست هستند.

(امکان شناخت، برگرفته از سؤال ۲۰۶ کتاب پرتکرار، صفحه ۴۷)

دفترچه پاسخ

عمومی یازدهم انسانی

۲۶ دی ۱۴۰۴

طراحان

فارسی (۲)	حسین پرهیزگار، سعید جعفری، محسن فدایی، حمیدرضا کرمی، آرش مرتضایی فر
دین و زندگی (۲)	محسن بیاتی، محمد رضایی بقا، فردین سماقی، میثم هاشمی
زبان انگلیسی (۲)	رحمت‌الله استیری، محمدطه بابامحمدی، عاطفه شهدادی، عقیل محمدی‌روش

گزینه‌گران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینه‌گر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	گروه مستندسازی
فارسی (۲)	آرش مرتضایی فر	محسن اصغری، مرتضی منشاری، الهام محمدی	آترین صبا	الناز معتمدی، محسن جمشیدی، مهدی یعقوبیان
دین و زندگی (۲)	محمد مهدی مانده‌علی	امیرمهدی افشار، یاسین ساعدی	آترین صبا	محمدصدرا پنجه‌پور، محمدحسن سعیدی
دین و زندگی اقلیت	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی (۲)	بینا قربان‌پور	طاها اصغریان، محدثه مرآتی	آترین صبا، محمد سعید رضایی	سپهر اشتیاقی، زهرا فلاحی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رئوفی
صفحه‌آرا	سحر ایروانی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی (۲)

۱۰۱- گزینه «۲»

(سعید معفری)

جمله: همه، سراسر

(واژه، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۰۲- گزینه «۳»

(همیدرضا کریمی)

«غالب» در این گزینه شکل نادرست املایی است و شکل صحیح

آن «قالب» به معنای صورت و پیکر است.

(املا، ترکیبی)

۱۰۳- گزینه «۳»

(مفسر فرایبی - شیراز)

در گزینه «۳» نقش «بدل» یافت نمی‌شود و تنها کلمه مشکوک

«جلال‌الدین محمد» است که نقش دستوری آن نهاد است.

به ترتیب در گزینه‌های دیگر «شیخ صلاح‌الدین زرکوب» و

«حسام‌الدین حسن چلبی» بدل از «یاران نزدیک خود»،

«محمدبن حسین خطیبی» بدل از «پدر جلال‌الدین» و «عارف

بزرگ قرن ششم و هفتم ایران» بدل از «فریدالدین عطار» و

«بهاء‌الدین» بدل از «پدرش» است.

(دستور، صفحه‌های ۶۶ تا ۷۲)

۱۰۴- گزینه «۴»

(آرش مرتضایی‌فر)

در عبارت گزینه «۴»، پیوند هم‌پایه‌ساز «و» به کار رفته

است.

جمله‌های مرکب و پیوندهای وابسته‌ساز در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر (پیوند وابسته‌ساز) ما را آفتی رسد از این شخص

(جمله پیرو) از این موضع تواند بود (جمله پایه)

گزینه «۲»: چون (پیوند وابسته‌ساز) ابلیس را در دل آدم

بار ندادند (جمله پیرو)، مردود همه جهان گشت (جمله

پایه)

گزینه «۳»: گوهری در نهاد او تعبیه کردند (جمله پایه) تا (پیوند

وابسته‌ساز) هرچه از نفایس خزاین غیب بود در آب و گل آدم

دفعین کردند (جمله پیرو)

(دستور، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۰)

۱۰۵- گزینه «۴»

(همیدرضا کریمی)

در سروده صورت سوال، دکتر شفیعی کدکنی یک مصراع از مولانا

را تضمین کرده است؛ یعنی آن مصراع را عیناً در شعر خود آورده

است.

(آرایه، صفحه ۷۳)

۱۰۶- گزینه «۳»

(ترش مرتضایی فر)

«کشتی عشق»: تشبیه/ «کشتی و لنگر گرفتن و طوفانی»:

تناسب/ «آرامش طوفانی»: متناقض نما

(آرایه، صفحه ۸۰)

۱۰۷- گزینه «۴»

(مسین پرهیزگار- سبزوار)

در گزینه «۴» چو حلقه تشبیه است و حلقه در برگرفتن کنایه از

توسل است و بیت تضاد ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «جهان‌گیر» و «آسمان‌گیر شدن» کنایه و «مه»

استعاره از چهره است و «رایت عشق» اضافه تشبیهی است.

گزینه «۲»: «سینه» مجاز از دل است. «چون کعبه» تشبیه

است و در مصراع دوم تشخیص داریم. (قائل شدن «گوش» برای

کعبه)

گزینه «۳»: «زلف کعبه» تشخیص و استعاره است. «دست» مجاز

از انگشتان و پنجه و «دست در حلقه زدن» کنایه از «متوسل

شدن» است.

(آرایه، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۰۸- گزینه «۲»

(سعید بغضری)

آیه شریفه صورت پرسش و عبارت گزینه «۲» هر دو به این

مطلب اشاره دارد که آدم از نام‌های الهی آگاهی داشت.

پیام گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ناتوانی ابلیس در شناخت دل

گزینه «۳»: عرضه عشق به عنوان امانت الهی

گزینه «۴»: انسان مجمع خزاین و توانایی‌ها، صفات و خصلت‌های

نفیس و گران‌بهاست.

(مفهوم، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۲)

۱۰۹- گزینه «۱»

(مسین پرهیزگار- سبزوار)

چون سؤال علاوه بر معنی بر مفهوم هم تأکید دارد مفهوم نهایی

در گزینه «۱» دقیق‌تر آمده است.

(مفهوم، صفحه ۸۰)

۱۱۰- گزینه «۱»

(مسن فرایی- شیراز)

در بیت مذکور جانفشانی و فداکاری در وجود مجنون بارز و آشکار

است.

(مفهوم، صفحه‌های ۵۳ و ۵۵)

دین و زندگی (۲)

۱۱۱- گزینه «۴»

(میثم هاشمی)

- پیامبر (ص) مسجد مدینه را که در همان روزهای اول ورود به شهر ساخته شد، محل حکومت و رهبری خود قرار داد.

- روایات متعددی از معصومین (ع) نقل شده است که اسلام را بر «پنج پایه» استوار دانسته و از میان آن‌ها «ولایت» را مهم‌ترین

پایه شمرده‌اند.

- قرآن کریم از مؤمنان می‌خواهد که سلطهٔ بیگانگان را نپذیرند و زیر بار آن‌ها نروند؛ این حکم قرآنی را «قاعدهٔ نفی سبیل» می‌گویند.

- مراجعه به طاغوت بر مسلمانان، حرام است.

(درس ۵، صفحه‌های ۵۶ و ۵۸)

۱۱۲- گزینه «۱»

(میثم هاشمی)

هرکس به خانهٔ پیامبر (ص) می‌رفت، به او احترام می‌گذاشت تا آنجا که گاهی ردای خود را زیر پای او پهن می‌کرد یا بر جای خود می‌نشاند. هرگز در مقابل یارانش پای خود را دراز نمی‌کرد و سعی می‌کرد تا وقتی که آن‌ها نشسته‌اند، در کنارشان باشد. اگر دربارهٔ آخرت حرف می‌زدند با آنان همراهی می‌کرد؛ اگر دربارهٔ خوردنی و آشامیدنی و سایر امور روزمره سخن می‌گفتند، از روی

لطف و مهربانی با آنان هم‌سخن می‌شد. گاهی در حضور پیامبر، شعر می‌خواندند، یا از گذشتهٔ خود می‌گفتند، در همهٔ این موارد، آنان را منع نمی‌کرد، مگر اینکه کار حرامی مانند غیبت کردن از آنان سر می‌زد؛ در این موارد بود که آنان را از ادامهٔ بحث باز می‌داشت.

(درس ۶، صفحهٔ ۷۰)

۱۱۳- گزینه «۱»

(ممسن بیاتی)

گسترش اسلام در نقاط دیگر و نیز ظهور مکاتب و فرقه‌های مختلف پس از رحلت رسول خدا (ص) باعث پیدایش مسائل و مشکلات جدید اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی گردید و نیاز به امام و رهبری که در میان انبوه افکار و عقاید، حقیقت را به مردم نشان دهد و جامعه را آن‌گونه که پیامبر (ص) اداره می‌کرد، اداره نماید، افزون‌تر شد.

(درس ۷، صفحهٔ ۸۳)

۱۱۴- گزینه «۳»

(ممسن بیاتی)

رسول خدا (ص) فرمود: «ای جابر، آنان جانشینان من و امامان بعد از من‌اند ... پس از حسن بن علی فرزندش می‌باشد که هم‌نام و هم‌کنیهٔ من است.»

(درس ۷، صفحهٔ ۸۶)

۱۱۵-گزینۀ «۳»

(میثم هاشمی)

مبارزه با فقر و محرومیت: رسول خدا (ص) با فقر مبارزه می کرد و به دنبال بنای جامعه‌ای آباد و دور از محرومیت بود و هم با کوچک شمردن فقیران و بینوایان به مخالفت برمی‌خاست. از این رو، مردم را به کار و فعالیت تشویق می‌کرد، از بیکاری بدش می‌آمد و کسانی را که فقط به عبادت می‌پرداختند و به کار توجه نمی‌کردند، مذمت می‌کرد.

(درس ۶، صفحه ۷۲)

۱۱۶-گزینۀ «۴»

(مسن بیاتی)

در روز هجدهم ماه ذی‌الحجه، در محلی به نام غدیر خم آیه «یا ایها الرسول بلغ...» نازل شد. بعد از نزول آیه، پیامبر (ص) در یک سخنرانی مهم و مفصل با مردم سخن گفت و در پایان سخنرانی از حاضران خواست که مطالب گفته‌شده را به غایبان برسانند.

(درس ۷، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۱۱۷-گزینۀ «۳»

(فردین سماقی)

عدالت‌ورزی امیرالمؤمنین (ع) و توجهش به محرومان و فقیران و زندگی ساده ایشان، سرمشقی برای ما مسلمانان است.

(درس ۸، صفحه ۱۰۳)

۱۱۸-گزینۀ «۳»

(مهمد رضایی بقا)

قرآن کریم در آیه شریفه «وَ مَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ...» و محمد نیست، مگر رسولی که پیش از او رسولان دیگری بودند. پس اگر او بمیرد یا کشته شود، آیا شما به گذشته [و آیین پیشین خود] باز می‌گردید؟» خطر بازگشت به ارزش‌های جاهلی و غیر توحیدی را به همه مسلمانان در همه دوران‌ها تذکر می‌دهد. عبارت قرآنی «أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ» تأکیدی بر این موضوع می‌باشد.

(درس ۹، صفحه ۱۱۱)

۱۱۹-گزینۀ «۲»

(فردین سماقی)

با توجه به آیه «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ»: کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، اینان بهترین مخلوقات‌اند.»، «خَيْرُ الْبَرِيَّةِ» یا «بهترین مخلوقات»، کسانی هستند که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام می‌دهند.

(درس ۸، صفحه ۹۸)

۱۲۰- گزینه «۳»

(مهم رضایی بقا)

امیرالمؤمنین علی (ع) در سخنرانی‌های متعدد، بارها مسلمانان را نسبت به ضعف و سستی‌شان در مبارزه با حکومت بنی‌امیه بیم می‌داد و می‌فرمود: «آن مردم (شامیان) بر شما پیروز خواهند شد، نه از آن جهت که آنان به حق نزدیک‌ترند، بلکه به این جهت که آنان در راه باطلی که زمامدارشان می‌رود شتابان فرمان او را می‌برند و شما در حق من بی‌اعتنایی و کندی می‌کنید.»

(درس ۹، صفحه ۱۱۲)

زبان انگلیسی (۲)

۱۲۱- گزینه «۳»

(عقیل ممدی روش)

ترجمه جمله: «یکی از دوستانم ده سال اخیر را بدون نقل مکان کردن به جای دیگری، در این محله زندگی کرده است.»

نکته مهم درسی:

با توجه به مفهوم جمله و به‌کارگیری قید زمان "for the past ten years"، در جای خالی نیاز به زمان کامل (have/has+ p.p.) داریم (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). فاعل جمله "one of my friends" به معنای «یکی از دوستانم»

مشخصاً مفرد است و نمی‌توان به همراه آن از فعل کمکی "have" استفاده کرد (رد گزینه «۱»).

(گرامر)

۱۲۲- گزینه «۱»

(رحمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «از آخرین ملاقات خانوادگی که تقریباً پنج سال پیش بود، همدیگر را ندیده‌ایم.»

نکته مهم درسی:

در زمان حال کامل، برای اشاره به زمان شروع یک عمل باید از حرف ربط "since" استفاده کنیم (مبدأ زمان + "since") (رد سایر گزینه‌ها).

(گرامر)

۱۲۳- گزینه «۲»

(رحمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «او هنوز پروژه‌اش را تمام نکرده، اما مطمئن است قبل از امتحان آن را کامل خواهد کرد.»

حرف ربط "yet" برای اشاره به کاری که هنوز انجام نگرفته است به کار می‌رود. با توجه به فعل منفی حال کامل "hasn't finished" نیاز به همین حرف ربط در این جمله داریم. از حرف ربط "for" برای اشاره به مدت زمان انجام

(۱) متعادل

(۲) احساساتی

(۳) افسرده

(۴) مریض

(واژگان)

(مهمتره باباممردی)

۱۲۶- گزینه «۱»

ترجمه جمله: «پزشک به پدر بزرگم گفت که باید بیشتر ورزش

کند و کمتر نمک بخورد تا فشار خونش را کاهش دهد.»

(۱) فشار

(۲) ضربان قلب

(۳) حمله

(۴) دود

نکته مهم درسی:

به ترکیب واژگانی "blood pressure" (فشار خون) دقت کنید.

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

شما می‌توانید چند کار انجام دهید تا استرس تکالیف کمتر شود.

اول، مطمئن شوید که می‌فهمید در تکلیف خود چه کاری باید

چیزی استفاده می‌کنیم (رد گزینه «۱»). از "since" نیز

برای اشاره به زمان شروع انجام کاری استفاده می‌کنیم (مثلاً

"since 2005" به معنای «از سال ۲۰۰۵») (رد گزینه

«۳»). حرف ربط "ever" نیز در جملات پرسشی مربوط به

تجربیات گذشته استفاده می‌شود به معنی «هرگز» است (رد

گزینه «۴»).

(گرامر)

(مهمتره باباممردی)

۱۲۴- گزینه «۲»

ترجمه جمله: «من استادی را می‌شناسم که عادت داشت در

امتحانات به خاطر املای غلط یا دستور زبان ضعیف نمره کم کند.»

(۱) خطر

(۲) عادت

(۳) اعتیاد

(۴) اندازه

(واژگان)

(مهمتره باباممردی)

۱۲۵- گزینه «۱»

ترجمه جمله: «سارا سعی می‌کند رژیم غذایی متعادلی داشته

باشد که شامل میوه، سبزیجات و مقدار کافی پروتئین در روز

باشد.»

(عاطفه شهرداری)

۱۲۷- گزینه «۱»

ترجمه جمله: «ایده اصلی این متن چیست؟»

«دانش آموزان می توانند برای جلوگیری از نگرانی در مورد تکالیف،

از توصیه های پیروی کنند.»

(درک مطلب)

(عاطفه شهرداری)

۱۲۸- گزینه «۳»

ترجمه جمله: «ضمیر "their" در پاراگراف دوم به ... اشاره دارد.»

«"students" (دانش آموزان)»

(درک مطلب)

(عاطفه شهرداری)

۱۲۹- گزینه «۱»

ترجمه جمله: «اگر در مدرسه وقت اضافی دارید، باید ...»

«مطالعه کنید یا تکالیف خود را انجام دهید.»

(درک مطلب)

(عاطفه شهرداری)

۱۳۰- گزینه «۱»

ترجمه جمله: «وقتی دانش آموزی به کمک نیاز دارد، اولین شخصی

که باید از او کمک بخواهد ... است.»

«معلمش»

(درک مطلب)

انجام دهید. در صورت نیاز، آن را در دفترچه خود بنویسید و از پرسیدن سؤال در مورد آنچه انتظار می رود نترسید.

دوم، از هر زمان اضافه ای که در مدرسه دارید برای کار روی تکالیف خود استفاده کنید. بسیاری از مدارس کتابخانه هایی دارند که به طور خاص برای مطالعه یا انجام تکالیف دانش آموزان طراحی شده اند.

سوم، کارهایتان را سازماندهی کنید. باید زمان خود را برنامه ریزی کنید. اگر در روزی تکالیف زیادی دارید، باید زمان بیشتری را به تکالیف خود اختصاص دهید. سعی کنید بین درس ها استراحت کوتاهی داشته باشید تا ذهن خود را آرام کنید. این به شما کمک می کند تا متمرکز بمانید و از احساس کلافگی جلوگیری کنید.

هر زمان که به کمک نیاز دارید، اولین کسی که باید از او کمک بخواهید معلم شماست. گاهی اوقات، خوب است که کسی چیزی را که کاملاً از آن مطمئن نیستید توضیح دهد. علاوه بر این، ممکن است بتوانید از دانش آموز دیگری نیز کمک بگیرید. اگر دوستی دارید که دانش آموز خوبی است، از او بخواهید که با شما درس بخواند.

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۲۶ دی

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ گویی: ۳۰ دقیقه

گروه تولید

حمید لنجان زاده اصفهانی	مسئول آزمون
حامد کریمی	مسئول دفترچه
آرین غلامی	ویراستار
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف چینی و صفحه آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون خواه	مسئول درس مستندسازی
ستایش یآوری	ویراستار مستندسازی

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه «۴»

(مادر کلامی)

ثقل: سنگینی - کانون ثقل: تکیه‌گاه اصلی

(معنای واژگان، هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه «۲»

(مادر کلامی)

متن به پرسش «ب» پاسخ می‌دهد و دربارهٔ دیگر پرسش‌ها ساکت است:

قهرمان حماسی، خود تجسم فضایل مورد تأکید آن جامعه است و سرنوشت جمعی، در پیچ‌وخم نبرد او گره خورده است. این خاصیت، کارکرد حفظ میراث هویتی و انتقال ارزش‌های مشترک را به متن می‌بخشد.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه «۱»

(مادر کلامی)

متن ادعا می‌کند کانون ثقل روایت در حماسه، همواره بر محور شخصیت والامقامی می‌چرخد که از لحاظ منش، قدرت بدنی، هوش و پابندی به اصول اخلاقی، بر اقران خویش برتری مطلق دارد. صورت سؤال «رستم» را در شاهنامه مثال نقضی دانسته است که شخصیتی محوری دارد ولی هنگام خشم و گرسنگی، از مهار خود ناتوان است. اگر این شخص واقعاً مثال نقض باشد، باید پیش فرض گرفته باشیم که در داستان‌های شاهنامه، مهار نفس هنگام خشم و گرسنگی بخشی از اخلاق است.

(استدلال، هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه «۱»

(ممدیر اصفهانی)

دو کلمه همهٔ گزینه‌ها به‌گونه‌ای هم‌معناست به‌جز گزینه «۱»:

تفضیل: برتری دادن / تفصیل: شرح‌دادن

(روابط بین واژگان، هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه «۳»

(ممدیر اصفهانی)

شکل درست عبارت یازده نقطه دارد:

«تعلیم و تعلّم عبادت است.»

(ترتیب کلمات، هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه «۲»

(ممدیر اصفهانی)

عبارت «نه تنها به آزادی ساختاری انجامید، بلکه . . .» باید به شکلی کامل شود که نوعی از آزادی را بیان کند که به ساختار محدود نیست، و عبارت

گزینه «۲» به بهترین شکل چنین است: بستر را برای ورود زبان و اندیشه‌های نوین به گسترهٔ شعر معاصر ایران مهیا ساخت. دربارهٔ «شعرای دیگر زبان‌ها و تغییر در ساختار شعرهای سنتی خودشان» و «تردید عده‌ای برای صحت انتساب عنوان «پدر شعر نو فارسی» به او» نیز مطلبی در متن نیست. عبارت گزینه «۴» نیز به نوعی مخالف آن چیزی است که باید باشد.

(تکمیل متن، هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه «۳»

(ممدیر اصفهانی)

عبارت «توانایی یادگیری از داده‌ها بدون برنامه‌نویسی صریح» نادرستی عبارت «الف» را نشان می‌دهد. عبارت «ب» نیز کاملاً درست است: الگوریتم‌های یادگیری ماشینی، الگوها را در مجموعه‌های داده‌های بزرگ شناسایی می‌کند و بر اساس آن‌ها پیش‌بینی‌ها یا تصمیم‌گیری‌هایی دارد. این فرایند شامل آموزش مدل‌ها با داده‌های نمونه و سپس استفاده از این مدل‌های آموزش‌دیده برای انجام وظایف جدید است.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

اطلاعات سؤال را مرحله به مرحله می‌نویسیم:

دهه	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم
نام	(۱) سهراب	(۲) پروین	(۵) نیما	(۴) احمد	(۵) فروغ
عدد	(۱) ده	(۷) شش			(۳) سه
قالب	(۶) قصیده	(۳) قطعه	(۶) غزل	(۴) مثنوی	(۳) رباعی
جهت	(۸) شرق	(۷) شمال	(۶) جنوب	(۴) غرب	(۸) بی‌جهت

۱) سهراب عددی دورقمی دارد و از آن که در دههٔ سوم زندگی خود است، کوچک‌تر است، پس عدد او ده است و در دههٔ دوم زندگی‌اش است.
 ۲) شخص دههٔ سوم، نیما نیست. احمد هم نیست، چرا که او از نیما و سهراب بزرگ‌تر است. پس احمد در دههٔ چهارم هم نیست. همچنین فروغ از پروین بزرگ‌تر است. پس پروین در دههٔ سوم است.
 ۳) رباعی و عدد سه در دههٔ ششم معلوم است. «شرق» و «شمال» به این دهه نمی‌رسد. قالب قطعه نیز در جایگاه دههٔ سوم است.

(فرزاد شیرممدلی)

۲۶۳- گزینه «۳»

داریم:

$$\frac{3 \times 5 \times ?}{6} = \frac{4 \times 10 \times 8}{9}$$

$$\Rightarrow ? = \frac{6 \times 4 \times 10 \times 8}{3 \times 5 \times 9} = \frac{128}{9} = 14 \frac{2}{9} \approx 14$$

(کسر و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

(عمیر اصفهانی)

۲۶۴- گزینه «۳»

داریم:

$$91 = 7 \times 13, 7 + 13 = 20$$

$$35 = 7 \times 5, 7 + 5 = 12$$

$$55 = 5 \times 11, 5 + 11 = 16$$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

(عمیر کنیی)

۲۶۵- گزینه «۳»

در هر شکل صورت سؤال، بسته به بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عددهای دایره بیرونی داریم:

$$9 - 4 = 5, 7 - 5 = 2$$

$$13 - 8 = 5, 12 - 11 = 1$$

$$10 - 1 = 9, 8 - 4 = 4$$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

(فاطمه اسخ)

۲۶۶- گزینه «۳»

در هر مرحله، دایره‌های افقی الگو یکی کم و به دایره‌های عمودی یکی اضافه می‌شود. بنابراین در شکل چهارم پنج دایره افقی داریم که ۴ دایره عمودی روی آن‌ها قرار دارد. همچنین طرح رنگی نیز در هر مرحله دو واحد از سمت چپ الگو دور می‌شود، بدون احتساب اینکه تعداد دایره‌ها در حال تغییر است.

(الگوی فطی، هوش غیرکلامی)

(فرزاد شیرممدلی)

۲۶۷- گزینه «۲»

در هر مرحله از الگوی صورت سؤال، شکل‌ها دو واحد به بیرون شیفت می‌کنند. یعنی جابه‌جا می‌شوند و جای بکدیگر را می‌گیرند. در مرحله چهارم شکل مانند شکل گزینه «۲» خواهد شد.

(الگوی فطی، هوش غیرکلامی)

۴) حال جهت غرب و قالب مثنوی و احمد، فقط ممکن است، به دهه پنجم برسد.

۵) طبق گزاره قبلی، جایگاه نیما و فروغ هم معلوم است.

۶) قالب غزل به سهراب نمی‌رسد، پس با جهت جنوب به نیما می‌رسد و قصیده به سهراب.

۷) جهت شمال با عدد سه در یک ستون نیست. پس باید با عدد شش در یک ستون باشد. پس تکلیف دهه سوم هم روشن است.

۸) پس جهت شرق و کارت بی جهت هم معلوم است.

طبق جدول بالا، کارت فروغ است که جهت ندارد.

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۴»

طبق جدول بالا، کارت نیماست که غزل دارد.

(فاطمه اسخ)

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه «۱»

طبق جدول بالا، عدد سهراب ده است.

(فاطمه اسخ)

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۲»

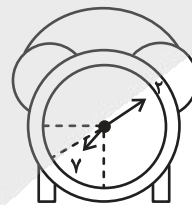
طبق جدول بالا، عدد احمد و عدد نیما معلوم نیست.

(فرزاد شیرممدلی)

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه «۴»

(عمیر کنیی)

اگر عقربه ساعت‌شمار دقیقاً روی هشت بود، زاویه بین دو عقربه ۱۸۰ درجه بود. اما اکنون این عقربه به اندازه پنجاه دقیقه از ساعت هشت دور است. عقربه در هر شصت دقیقه فاصله بین دو عدد را طی می‌کند، که برابر

$$360 \div 12 = 30^\circ \text{ است.}$$

پس در ده دقیقه، $30^\circ \times \frac{1}{6} = 5^\circ$ را طی می‌کند، پس فاصله این عقربه تا

خط نیم‌صفحه، 25° است. پس زاویه‌ها، $155^\circ = 180^\circ - 25^\circ$ و

$$205^\circ = 180^\circ + 25^\circ \text{ است و اختلاف آن‌ها برابر است با: } 205^\circ - 155^\circ = 50^\circ$$

(ساعت، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۸- گزینه ۳»

(فرزاد شیرممدری)

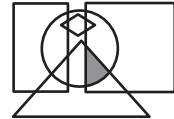
شکل سمت چپ در هر ردیف از این گوی، از ترکیب شکل‌های سمت راست و وسط آن ردیف حاصل می‌شود.

(ماتریس، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه ۳»

(عمیر کتبی)

در شکل صورت سؤال، نقطه داخل مربع، مثلث و دایره است و خارج از مستطیل و لوزی، در گزینه ۳» هم فضای کوچکی با این ویژگی وجود دارد:

برای رد گزینه‌های «۲» و «۴» دقت کنید مثلث و مربع در گزینه ۲» و دایره و مربع در گزینه ۴» اشتراک ندارند. برای رد گزینه ۱» هم دقت کنید که محل اشتراک مربع و مثلث و دایره در شکل، کاملاً درون مستطیل است.

(بابکاه شکل، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه ۴»

(فرزاد شیرممدری)

داریم:

(میم‌های غیرمنتظم، هوش غیرکلامی)

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

